

LIETUVIŲ TAUTA ATEITIES PERSPEKTYVOJE

Paskaita, skaityta Amerikos lietuvių kongrese, Washingtone, birželio mėn. 27 d.

KUN. VYTAUTAS BAGDANAVIČIUS, MIC

1. Pranašiška tema

Ši tema yra pranašiška. Reikia turėti pranašišką sugebėjimą, kad būtų galima ką pasakyti apie lietuvių tautos ateitį. Tačiau pranašo vaidmuo dažnai yra per siaurai suprantamas. Iš jo laukiama vien ateities vizijos ir tai tik šviesios vizijos. Vis dėlto tai nėra pilnas pranašiškos pareigos supratimas. Tikri, grynai žmogiškieji "pranašai" giliai įvelgia įvairias ateities pasekmes dabarties esamose davinuose. Dėl to autentiški pranašai yra ne tiek ateinančių įvykių istorikai, kiek savo visuomenės perspėjėjai. Ateities vizija, kurią jie atidengia, yra tik jų duodamo perspėjimo visuomenei dalis. Senovės Izraelio pranašai paprastai sako: ateitis bus šitokia, jei jūs laikysitės mano perspėjimo, ir ateitis bus kitokia, jei jūs jo nesilaikysite.

Talgi, jeigu mes šandien norime būti savo tautos ateities pranašai, o ne kokie pigūs viliojotai ar apgaudinėtojai ar beviltiški gąsdintojai, tai turime dideliu rūpestingumu suvokti esamus tautos ateities davinius, įvertinti jų istorinę jėgą, suvokti jų metafizinę prasmę ir iš to bandyti ką nors sakyti apie mūsų tautos ateitį. Suprantama dėl to, kad ir mūsų šis uždavinys negali būti laisvas nuo perspėjimo bruožo. Ir mes, jei norime, nors tik grynai žmogiškai galvoti, turime drįsti pasisakyti sau patiems, kas mums žada ateitį ir kas jos nežada.

2. Lietuvių tautos santykiavimo problema

Pagrindinį teigimą, kurį mes siūlome šių svarstymų pradžiai, kaip jų išeities tašką, aš norėčiau išreikšti šitaip.

Lietuvių tautos ateitis priklauso nuo to, kaip lietuvis žmogus jausis lietuviškoje visuomenėje ir kaip jis jausis visos žmonijos visuomenėje. Jei-gu jis vienur ir kitur jausis gerai, savo vietoje, mums rūpintis lietuvių tautos likimu nereikia. Mes negalime pasakyti, kokiomis formomis tas lietuviškumas bus pašauktas reikštis įvairiose gyvenimo srityse ir aplinkybėse. Tačiau jo reikšmasis bus žymus ir, turėkime vilties, pozityvus.

Jeigu vienoje ar kitoje santykiavimo srityje lietuvis savo

Kun. V. Bagdanavičius, MIC

vaidmens neatliks, yra pagrindinis rūpintis lietuvių tautos ateitimi. Jei lietuvis nebus išmokęs ir įpratęs gerai santykiuoti savo tarpe, jis netaus. Jei jis nebus išmokęs gerai įsijungti į žmonijos problemas, jis pasidarys bereikšmė ir niekam nenaudinga mažuma.

Šios abi kryptys yra labai pavojingos ir nėra tikra, kuri iš jų yra pavojingesnė. Yra tikra, kad kuri nors viena tautinio gebėjimosi kryptis išgelbėjimo neneša. Ji gali atnešti tik abiejų krypčių derinys.

3. Santykiavimo problema šandien

Kad geriau suvoktume santykiavimo reikšmingumą tautos išlaikymui ir jos klestėjimui, atkreipkime dėmesį į santykiavimo realybę kaip tokią. Pastebėkime, kad ši tema yra iš vienos pusės apleista tema, iš kitos — ji yra grasinanti tema.

Apleista tema

Santykiavimo realybė šandien yra reali tema ypač dėl to, kad ji paskutiniiais šimtmečiais buvo apleista ir pakankamai neįvertinta. Tačiau šandien ji iškyla jau kaip politinė grėsmė. Pirmąjį teigimą sakydami, mes čia turime galvoje visą individualistišką Vakarų kultūrą, kurioje santykiavimas naujaisiais amžiais pradėjo sirgti skleroze. Jis pasidarė sunkus, varžomas įvairiausių senų teisių, formų ir privilegijų. Žmogui su žmogumi susisiekti atsirado neperžengiamų sienų. Dvasiškai tą santykiavimo trūkumą išreiškė imanentinė filosofija ir individualistinė literatūra.

Grasinanti tema

Iš kitos pusės, kaip reakcija prieš santykiavimo nepakankamumą (Nukelta į 3 psl.)

Pasaulis veržiasi į laisvę!

Skulptūra Pasaulinėje parodoje, New Yorke. (Nuotr. V. Maželio)

Brandi antrosios pusės pradžia

Vlado Šlaito ketvirtoji poezijos knyga

KAZYS BRADŪNAS

Knygos viršelis

Vlado Šlaito ketvirtoji poezijos knyga užsimintą tikrą ar tik įsivaizduojamą problemą liečia ta prasme, kad ji parašyta žmogaus, jau atsiveikinusio su

gyvenimo pirmąją pusę, tad ir knygos vardas "Antroje pusėje" yra prasmingas ir neatsitiktinis. Nenorėčiau čia primygtinai šlaitą šia proga naudoti kaip argumentą tik ką užsimintų svarstymų vienokiam ar kitokiam sprendimui, bet, kad jo ir pastaroji knyga pasilieka mūsų nūdieninės poezijos aukštumose, nebegalima abejoti. Juo labiau, kad rinkinyje apstu ir tam tikrų naujūmų, kas lig šiol eitąjį poeto kelią tik pajavirina naujais minties ir formos prasišveržimais, rodančiais neblėtančią poeto kūrybinę jėgą.

Jonas Aistis ir Vladas Šlaitas

Kartais, mintimis nuklystant į nepriklausomybės laikotarpio ir pokario laisvojo pasaulio lie-

tuviškosios poezijos plotus, man vis kažkaip greta vienas kito atsistoja Aistis ir Šlaitas. Man vis neatsikratomai lenda mintis, jog kaip anuo laikotarpiu tokia graudulingai elegiška ir džiaugsminga pro ašaras lietuvių siela išsiliejo Aisčio poezijoje, taip pastaruoju dvidešimtmėčiu ji yra įsikūnijusi Šlaito posmuose. Žinoma, čia negali būti kalbos apie nusižiūrėjimą į vienas kitą bei forminių panašumų. Bet kad šių dviejų mūsų poetų sielos vieno ir kito nepakartojamų intymiojo išsiskyrimu yra giminingos, iš karto pajunti, pasklaidęs vieno ir antro knygas.

Net tam tikra prasme vieno ir antro kūrybos raida yra gana analogiška, analogiška savo tišku lūžtiniu momentu. Maždaug ligi keturiasdešimties metų Aistis mums buvo daugiau tik intymiojo, lyriškojo savojo sielos pasaulio išsakytojas, tiesiog kontrastas draugui Miškinui, neapsieinančiam be socialinių, patriotinių ir kitų aplinkinių temų sriauto. Tačiau, Aisčiui žengiant į antrąją (parafrazuojant Šlaitą) gyvenimo pusę, staiga jo intymioji tematika ima ir praplatėja likiminių tautos klausimų saskaite. Beveik tokiuose pat savuose metuose kažkas panašaus atsitinka ir su Šlaitu. Ligšiolinis poeto pokalbis vien su savim išsiplėčia į metafizinį rūpestį, ligšiolinis monologas virsta dialogu tvarinio su savo Kūrėju, virsta poeto atsiskleidimu kitai, anapusinei būčiai, kurią liečiant, intymusis poeto žodis įgauna jau labai plačių ir bendrinių dimensijų. Trumpai kalbant, kaip Aisčio viduramžiu

Kertinė Parastė

GYVOJI LIETUVA, BET NE REZERVATAS

Siomis dienomis Amerikos lietuvių kongresas Washingtone kalba čionykštės sąmoningos mūsų išeivijos vardu, jausdamasis, kad jis tuo pačiu išsako visų laisvojo pasaulio lietuvių ir pavergtojo pagrindinio tautos kamieno lūkesčius, pademonstruodamas tautos pastangas būti laisva savoje žemėje. Bet būti laisva savoje žemėje ne vien tik politinė prasmė, o taipgi ir kultūrinis aspektas. Nesgi aišku kaip dieną, kad ir politinės nepriklausomybės idėja mirytų neprikeliamai, jeigu tautoje išblėstų savos tradicijos ir savojo gyvenimo būdo ilgesys, jeigu tautos dvasioje išsektų savų minčių ir savų išraiškos formų šaltiniai. Žodžiu, ir politinės nepriklausomybės viltis būtų palaidota, jeigu tauta užmirštų savo kultūrinę praeitį, pasimestų dabarties kūrybiniam įsipareigojime ir ateities kūrybinio testinumo bei jo atnaujinimo būtinybėje. Nuejusi tokiu keliu, tauta prarastų gyvąją savisąmonę, kurį laiką dar vegetuotų, kaip mirčiai pasmerkta rezervatas, kol pagaliau jos dvasioje nuvystų ir paskutinis žaliasis ūgis.

Šitą konsekventišką raidą, atrodo, Lietuvos okupantas supranta labiau, negu mes patys, kuriems kūrybinis lietuviškosios kultūros sektorius dažnu atveju būna tvertas tik antraeilio dėmesio. Okupantas tokią situaciją supranta ne kokiame tos lietuviškos kultūros puoselėjime, o kaip tik jos žalojime, jos temdyme ir jos galutiname suniveliavime bei užgesinime. Okupantas yra tikras, kad tautos kūrybinei savisąmonei užtemus, bus išspręstas lietuvių tautos ne tik politinis, bet ir kaip gyvo organizmo klausimas.

Tačiau atėjūnui tikrai trūktų rytiškos klastos ir budeliško mandagumo, jeigu jis užsibrėžtų viso to pasiekti viena akimirka, atvirai, aukos nepaglostant ir su ja dar kurį laiką nepažaidžiant. O šis budeliškas okupanto žaidimas su lietuvių tauta laisvąjį pasaulį vienu kitu atveju gali net klaidinti, vienas kitas okupanto suktas gestas gali minkštinti kartais ir mūsų pačių širdis. Šiaip ar taip, šandien Lietuvoje juk leidžiamos lietuviškosios knygos, lietuviškoji kūrylinių, patriotinių ir kitų aplinkinių temų sriauto. Tačiau, Aisčiui žengiant į antrąją (parafrazuojant Šlaitą) gyvenimo pusę, staiga jo intymioji tematika ima ir praplatėja likiminių tautos klausimų saskaite. Beveik tokiuose pat savuose metuose kažkas panašaus atsitinka ir su Šlaitu. Ligšiolinis poeto pokalbis vien su savim išsiplėčia į metafizinį rūpestį, ligšiolinis monologas virsta dialogu tvarinio su savo Kūrėju, virsta poeto atsiskleidimu kitai, anapusinei būčiai, kurią liečiant, intymusis poeto žodis įgauna jau labai plačių ir bendrinių dimensijų. Trumpai kalbant, kaip Aisčio viduramžiu

ma. Čia pabrėžiame žodį dar, nes tuoj po Pirmo pasaulinio karo rusų pasigrobtuos kraštus viso to šitokiame laipsnyje toli gražu jau nerandame. Pagaliau, ką reiškia ir Donelaičio prisiminimas okupanto diktuojamoje spaudoje, kai poeto gimtasis kraštas jau apšauktas nuo amžių slaviška žeme.

Tačiau jeigu Lietuvoje dar lig šiol vis dėlto lietuviškoji sąmonė tebėra gyva ir daugelyje sričių kūrybinga, tai ne dėl kokios nors pavergėjo malonės. Tai nepalaužtos visos tautos rezistencinės nuotikos rezultatas. Tauta intuityviai jaučia ir akivaizdžiai mato, kad okupantas užplanavęs Lietuvą padaryti tik kadaise buvusios, bet dabar jau be globos negalinčios gyventi tautos rezervatu, kur dar leidžiama šiek tiek pasidžiaugti įdomiomis senienomis, net ir turistams jas parodant. Kas iš to, jeigu pati esmė, pati tautos dvasia nuolat ir nuolat trukdoma prakalbėti savą naują balsu, kad ji nuolat ir nuolat turi derintis prie jai svetimų ir atneštinių minčių ir formų. Kas iš to, jeigu okupantas lietuvių profilį iškaltų ir savuos piniguos (čia prisimena JAV moneta su indėno galva), jeigu tačiau visa tauta bus pasmerkta tik šermenei rezervato buičiai. Juk ar ne rezervatu slaviškoje jūroje tampa lietuviškoji žemė, ką ji nuo laisvojo pasaulio ir vakarietiškos kultūros atitveržiama ne tik geležine uždanga, bet ir svetima rusų tautos mase, ją apgyvendinant (kokia ironija, Donelaiči "gerbiant"!)

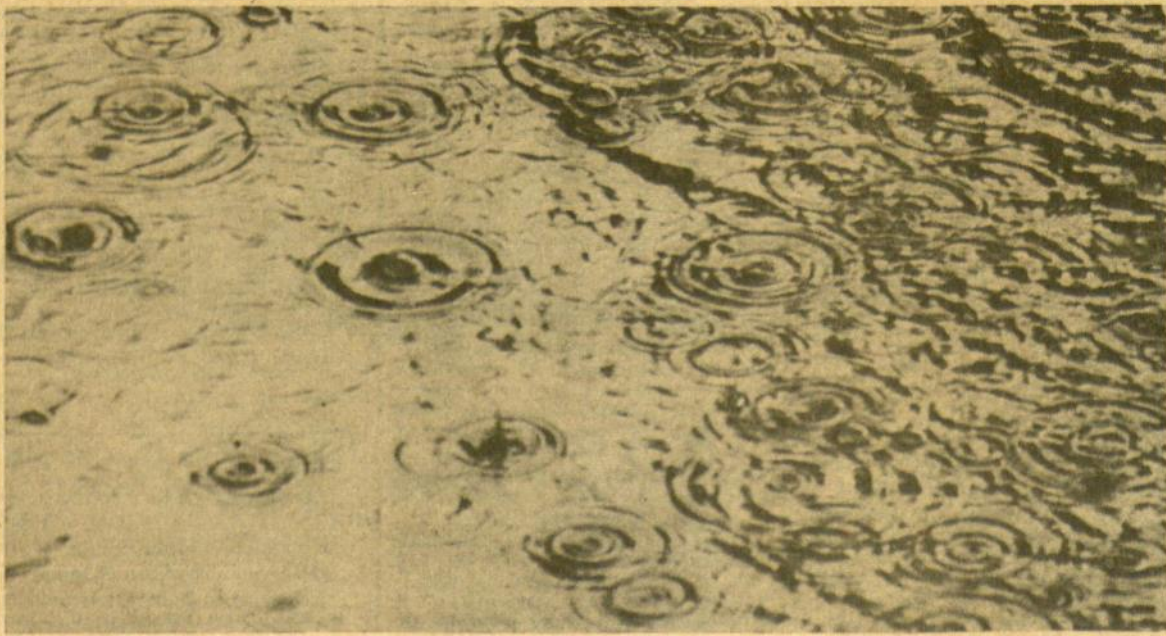
visą Mažąją Lietuvą. Ačiū Dievui, kad kol kas tautoje dar jokios rezervatinės, likimui pasiduodančios nuotikos nėra. Pati tauta dar nesijaučia mirštanti. Besiverždama į politinę nepriklausomybę, ji esamose sąlygose išnaudoja kiekvieną pasitaikiusią progą pareikšti savo kultūriniam bei kūrybiniam savitumui, kurį išlaikant ir ugdat, niekada negalės žūti ir politinės nepriklausomybės viltis.

Okupanto pučiamą rezervatinės malonės migla perdaug jau begėdiškai aiški. Tačiau kol kultūrinė ir kūrybinė tautos sąmonė yra budri, elgetos duona tauta niekada nebus patenkinta. Gyvoji Lietuva veržiasi būti pati savo likimo lėmėja, visai nesiruošdama atsigulti rezervato karstan.

k. b.

Šiame numery:

- Lietuvių tauta ateities perspektyvoje.
- V. Šlaito knygos recenzija.
- Gyvoji Lietuva, bet ne rezervatas.
- Br. Kviklio "Mūsų Lietuva".
- K. Donelaitis rusų imperikalizmo tarnyboje.
- V. Šlaito eilėraščiai.
- Filmų įvairumai.
- Prof. J. Brazaitis apie Donelaičio lyriškumą.
- Krepšininkus Australijon palydint.

Pirmieji audros lašai...

Nuotrauka Juozo Mažeikos

buvo padaryta metamorfozė dar ir "Antroje pusėje" rinkinys yra gana negausus savo kiekiu — vos keturiolika eilėraščių. Tačiau ir tuo operuojant, kas šiuo rinkiniu poeto yra pateikta, jau galime kalbėti apie atsinaujinusių Šlaitą. Tiesa, Šlaitas, kaip ir kiekvienas autentiškas kūrėjas, nuo savęs visiskai pabėgti negali. Tad ir čia poetas yra tuoj pat apatįsta-

Atsinaujinęs, bet nuo savęs nepabėgęs

Žinoma, dar būtų per anksti sumuoti ir sverti vieno ir kito po to pasiektąjį rezultatą grynai literatūriniais svaisčiais. Juo labiau Šlaito atveju, kai

(Nukelta į 5 psl.)

Po Vilniaus kraštą, po rytų Aukštaitiją

Broniaus Kvilio "Mūsų Lietuvos" pirmasis tomas

A. BENDORIUS

(Tęsinys
iš praėjusio šeštadienio)

Kova prieš lenkinimo bangą

Tačiau po kelių šimtų metų Vilniaus krašto lenkinimo bangą pirmieji griebiasi sulaikyti ir atstumti tautiniai susipratę lietuviai kunigai. "Mūsų Lietuvos" autorius pateikia visos eilės tokių pasiuntėlių kunigų biografijas (su fotografijomis!), vaizdžiai apibūdina jų atliktus darbus, nuveiktus prieš lenkizmo polonizacijai ir keliant lietuvių tautinį susipratimą. Kaip autorius tiksliai, remdamasis faktais, aprašo tų jauniosios kartos liet. kunigų darbus, rodo kad ir čia paduodama ištrauka iš Gervėčių parapijos: "Gervėčių miestelis yra prie Aliušos upės, apie 65 km į rytus nuo Vilniaus... Gervėčių lietuviškumas yra labai tauraus lietuvių kunigo Ambraziejus Jokavonis, Gervėčių klebono, nuopelnas. Kai jis prieš I pasaulinį karą buvo atkeltas į Gervėčius, lietuvių tautinis susipratimas buvo labai menkas. Kun. Jokavonis pradėjo lietuvišką veiklą parapije mokyti dainuoti. Lankydams parapičius, jis visada ragindavo nepamiršti gimtosios kalbos, mokyti lietuviškai rašyti, skaityti, gerbti senuosius papročius. Po I pasaulinio karo Gervėčiuose buvo įsteigta lietuviškoji Rytų mokykla, lenkų persekiota ir 1922. XII. 12 uždaryta... Pagaliau po ilgų pastangų lenkai leido steigti liet. mokyklą Gėlinuose, Gėlinuose, Gėlinuose, Micėnuose, Mockose, Petrikuose, Rimdžiuose... Kovojo dėl liet. kalbos teisių Gervėčių daug ryžto. Dar carinės Rusijos laikais gervėčiai buvo rusų raginami savo bažnyčią paversti cerkve. Okupantai buvo netgi surašę tuo reikalu prasmą rusų įstaigoms, tačiau iš 8.000 parapičių ji tepasirašė 5. Lenkai, užėmę Gervėčius, tuo jau pradėjo akciją prieš lietuvių. Jau 1921. IV. 17 jie uždraudė lietuviškai giedoti bažnyčioje. Po trijų dienų suėmė kleboną A. Jokavonį ir 4 savaites išlaikė kalėjime, 1924 m. lenkai Gervėčių valsčių uždarė 6 lietuviškas mokyklas... 1927. X. 5 kun. Jokavonis vėl suimtas ir išvežtas į Lukiškių kalėjimą. Po 10 dienų Gervėčių lietuvių delegacija nuvyko į Varsuvą ir įteikė Sv. Sosto nuncijui prašymą su keliais šimtais parašų, kad būtų paleistas iš kalėjimo klebonas. Gruodžio 20 d. kun. Jokavonis buvo paleistas, tačiau iškeltas į sugudėjusią Kliušonį parapiją. Lietuviški giedojimai Gervėčių bažnyčioje vėl. Jaltbrzykowskio patvarkymu, sumažinti iki 1 karto per mėnesį, 1927. XII. 3 parapičiai vėl įteikė arkivyskupui prašymą su 684 parašais, prašydami bent pusės pamaldų lietuviams. Arkivyskupo atsakymas buvo neigiamas... 1928. I. 27 Vilniaus arkivyskupo atsiųstas prelatas Savickis visiškai panaikino lietuviškus giedojimus, palikdamas mūsų tautiečiams tik skaitytines mišias prie dviejų žvakelių... 1928. II. 2 šešiolikos kaimų 8 delegatai su 10 prašymų ir 970 parašų nuvyko pas Vilniaus arkivyskupą, bet jis delegacijos nepriėmė. Po to, kurios patvarkymu, iš Gervėčių buvo iškeltas lietuviškus reikalus gynęs kun. V. Buivys... Bene įspūdingiausia Gervėčių lietuvių demonstracija buvo 1928. VI. 15, kai parapiją vizitavo arkivyskupas R. Jaltbrzykowski. Kai jis važiavo pro lietuviškus kaimus, gyventojai jį pasitiko su juodomis vėliavomis, protestuodami prieš lietuvių kalbos naikinimą. Kai 1941 m. Gervėčius

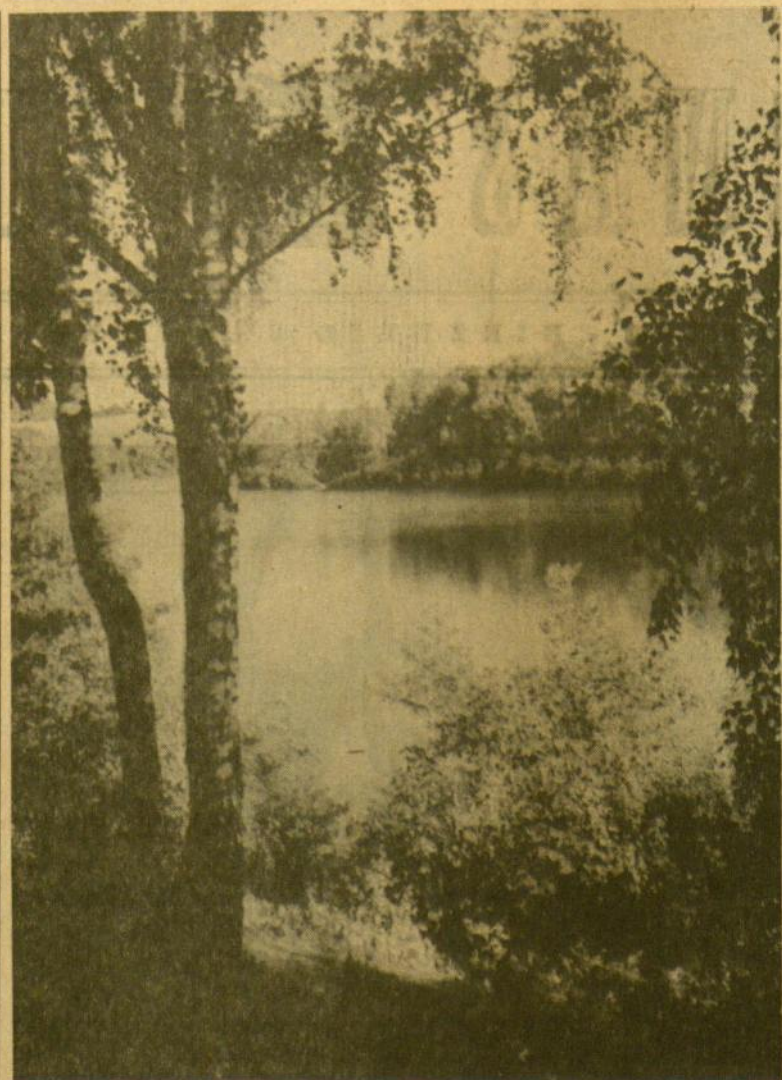
užėmė vok. naciai, žmonių gyvenimas taip pat buvo niūrus, nes visus reikalus tvarkė gudiškoji administracija (Gervėčiai 1939 m. buvo priskirti sovietinei Gudijai, A. B.), bet faktiškai gudais prisidengę lenkai šovinstai. Šie labai suvaržė bet kokią liet. kultūrinę veiklą... Po ilgų pastangų vietovė buvo prijungta prie Lietuvos. 1942 m. buvo atidaryta lietuviškoji progimnazija, 1944 m. pradžioj valsčiaus ribose jau veikė 23 liet. mokyklų kompleksai... Tačiau ir tada gervėčiams teko daug kančių kentėti dėl apylinkėse veikiančios vad. lenkų krašto armijos (armija krajo) karių. Šia proga prisimintina, kad labai skaudus likimas ištiko ir buvusį Gervėčių kleboną kun. Ambraziejų Jokavonį, kurį kurįja buvo iškėlusį į menkutę filiją Paberžės valsčiuje. 1943 m. vieną naktį į kleboniją įsibrovę lenkų partizanai jį suėmė, išsivedė, ilgai kankino ir mušė, reikalaudami išduoti kitus veiklesnius lietuvius. Tačiau kun. Jokavonis didvyriškai kentė skausmus ir tylėjo. Po poros mėn. jo lavonas buvo rastas pakastas miške — žyruodubėj netoli Pabradės. 1944 m. Gervėčius užėmė rusai ir vėl juos įjungė į sovietinę Gudiją. Okupacijos pradžią lydėjo teroras, kankinimai, su-

Kun. Ambraziejus Jokavonis, didysis lietuviškos bažnyčios Vilniuje (iš "Mūsų Lietuvos")

ėmimai, žemės atėmimas. Bolševikai ištrėmė ir ten nužudė kun. Gylį. Buvo ištremtas ir klebonas kun. Chodiga... Tai štai sutrumpinta ištrauka vieno iš daugelio Vilniaus krašto vietovių aprašų. Argi tai neįdomios žinios? Kurio lietuvių širdies jos neįaudintų? Kur kitur mes šiandien galėtume rasti aprašytą aną ilgą Vilniaus krašto lietuvių Golgotos kelią? Ir taip puslapis po puslapio, skyrus po skyrus prirašyta panašių vaizdų ir faktų.

Pradėjęs skaityti negali sustoti. Kai "Mūsų Lietuvą" ga-

Tauragnų apylinkės paežerė (iš "Mūsų Lietuvos") Nuotr. J. Buračo

vau, tai, paėmęs ją į rankas, tik parėjęs iš fabriko, nepamiršau, kad jau vidurnaktis. Ir šiandien jau po gero mėnesio ji mane lygiai traukia ir žavi, nes joje randu tai, apie ką svajoju, ką prisimenu, kuo gyvenu. Tai lietuvių širdžių brangiausių prisiminimų knyga. O kiek jai mums žinotų dalykų sukaupta!

Grįžtant prie Gervėčių, prisimenu, kad prie aprašo yra puiš jį labai gražios gotiko stiliaus bažnyčios ir ano mūsų tautos didvyrio ir kankinio kun. Ambr. Jokavonio fotografijos. Skaitydamas Asavos bažnytkaimio (Lydos aps.) aprašą (311—12 psl.), prisimenu savo apsilankymą joje prieš 33 metus. Anuomet, būdamas "Vilniui vaduoti sąjungos" centro komiteto nariu, pasiryžau aplankyti Vilnių ir kiek galima daugiau jo krašto vietų. Patekęs pro Latviją 1930 m. Kalėdoms į Vilnių, buvau globojamas žymaus lietuvių veikėjo kun. Nikodemo Raštutis, o vedžiojamas po miestą ir kraštą studentų Žižmaro ir Bielinio. Vieną vėl vakarą su Bielinu atsidūrėme Asavoje. Pernakvojė klebonijos virtuvėj (klebonas sirgo), dar tamsoj vyko rogeles ir padarės kaimą, kur manęs laukė vaikų darželis. Jo slapta aplankymą sutarė su vedėja kun. Raštutis. Nors mus vežusio kaimiečio kumelaitė buvo liesa ir sunykusi, bet vis dėlto pasivijom, dar vis tam-

soj, vieną vaikų darželio "studentą", kurį užgirdau patį sau niūniuojant "Tykiai ramiai, tykiai ramiai upelis tekejo..."

— Sėsk, — sakau, — pavėžėsim!

Vaikas įsėko į rogeles, bet nustojo dainavęs.

— Kuo tu vardu? — paklausiau savo naujo bendraketelvio.

— Mozė, — drąsiai atsakė paklaustasis.

Pasirodo, kad tą vaikų darželį lankė ne tik visi kaimo lietuviai vaikai, bet ir žydo kalvio sūnus, kuris buvo pamėgęs ir lietuviškas daineles. Dabar, tai prisimindamas, pagalvoju, kaip būtų gera, kad dabar čia mūsų pačių tokio amžiaus vaikučiai patys, niekieno neraginti, būtų įpratę niūniuoti ir dainuoti lietuviškas daineles. Man bebūnant vaikų darželį, du vyrai ėjo sargybą atokiau kaimo gatvelė, o kiti du stovėjo prie vartų. Buvo saugoma, kad šio slapto apsilankymo nepastebėtų vienintelis kaimo liet. išgama, eksklierikas švedas, kuris tarnavo kaip lietuvių skundikas lenkų slaptosios žvalgybos. Dar prieš išsišviečiant išvykome į artimiausią geležinkelio stotį. Malonu pažymėti, kad ir "Mūsų Lietuvą" tas padarės vaikų darželis yra aprašytas, kaip ir daugybė kitų viso Vilniaus krašto liet. mokyklų, draugijų, skaityklų, darželių ir kitų liet. institucijų.

"Mūsų Lietuvą" yra ne tik visas lietuviškasis Vilniaus kraštas, bet ir lietuvių kolonijos Gudijoje. Joms duotas ištisas atskiras skyrius (519—37 psl.), pavadintas "Lietuvių kultūros paminklai ir gyvenvietės Gudijoje". Ir čia aprašymai iliustruoti retomis, bent man niekad ligi šiol nematytais fotografijomis. Pasigendu šiame skyriuje lietuviškos salos Zietelos, kurios įdomia kalbos tarmė yra tyrinėję ir mūsų kalbininkai. Vilnijos vardu knygos dalis užbaigiama bibliografiniu sąrašu, kuriame nurodoma 283 knygos ir žurnalų straipsniai.

TREČIOJI KNYGOS DALIS

Trečiąją knygos dalį sudaro Rytų Aukštaitija (544—751 psl.). Čia po bendro įvadinio apibūdinimo, aprašomos atskirai Brėslavijos, Švenčionių ir Zarasų apskrčių vietovės. Ir čia daugybė įdomios skaitymui medžiagos ir gausybė puikių iliustracijų.

VEIKALAS KELIĄ PASIDIDŽIAVIMĄ

Broniaus Kvilio paruoštas "Mūsų Lietuvos" I tomas yra tiek turiningas ir įdomus, kad neįmanoma net ir ilgesnį apžvalgoj jo įvertinti. Imi jį į rankas, gėriesi solidžia išvaizda, stebiesi įdėto darbo didumu, žaviesi pulkia spauda, patraukliu turiniu ir džiaugiesi, kad šitokia knyga ateina į lietuviškąjį pasaulį. Tai pasididžiavimas! Šioj vietoj turiu pabrėžti, kad tik pačios kultūringiausios Vakarų Europos tautos, amžiais buvusios ir esančios savo nepriklausomose valstybėse, turi panašias, bet proporcingai mažesnes, krašto pažinimo knygas. Antai, mano bičiulis prof. dr. Č. Pakuckas atsiuntė iš Lenkijos naują, panašios rūšies, dviejų didžiulių tomų veikalą Slownik geografii turystycznej Polski. O Viešpatie, koks skirtumas! Jau viena savo išvaizda tikra mizerija: blogas popierius, dar blogesnis įsirišimas, nė vienos iliustracijos. Turinys — nuobodūs vietovių senos praeities aprašymai. Čia noriu pažymėti, kad šių dienų lenkai išleidžia ir gražių knygų.

"Mūsų Lietuvą" yra tikrai nepaprasta naujenybė mūsų knygų pasaulyje. Tai knyga, kuria gėrimės ir galime prieš kitus pasididžiuoti. Tai knyga, kuri

P. ŠILEIKIS, O. P.
Ortopedas, Protėstas
Aparatų-Protezai. Med. ban. dakt. Spec. pagalbos kojomis (Arch Supporta) ir t. t.
ORTOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
Val. 9-4 ir 9-5. Seštadien. 9-1.
2850 W. 63rd St., Chicago 26, Ill.
Tel. PROspect 6-5084

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSIŲ, NOSIŲ IR GERKLIO LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val. kasdien 10-12 val. ir 7-9 v. vak. Seštadieniais 10-11 val. Trečiadieniais uždaryta. Ligonius priima pagal susitarimą.
Ofiso telefonas: PR 8-3329.
Res. tel. WALbrook 6-5076

DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERIŲ LIGOS
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Jei neatsiliepia skambinti MI 2-0001

DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos: Kasdien nuo 1 iki 3; trečiadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 8.

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampus 48-dies ir California
Val. kasdien nuo 9-4 v. vak.
Seštadien. 9-1 v. vak.
Trečiadien. ir kitu laiku pagal susitarimą.
Ofiso tel. 476-4648
Res. WALbrook 6-5046

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. 695-0533 Eagle
425 No. Liberty Street,
Route 25, Elgin, Illinois
Valandos pagal susitarimą

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm. antr. ketv. 1-4 v. vak. antr. penkt. 1-5, trečiadieniais ir seštadieniais uždaryta.
Tel. ofiso HE 4-5758; Res. HE 4-5225

DR. S. IR M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
2751 West 51st Street
Bendra praktika ir alergija
Valandos: pirm. antr. ketv. 9-1 v. vak. penkt. 10 v. r. iki 9 v. v. Seštadien. 10 v. r. iki 1 p. p. Ligonius priima pagal susitarimą.
Tel. ofiso 735-4477; Res. PR 8-8960

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BLDG
6449 So. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą.
Res. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERIŲ LIGOS
6132 S. Wedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia skambinti MI 3-0001
Ofiso HE 4-1414, Res. RE 7-6867

DR. B. GAIZIONAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKUŠERIJĄ IR MOTERIŲ LIGAS
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val. kasdien 1-3 ir 6-8 v. vak. Seštadien. 12-3 ir 6-8 v. p. Trečiadieniais uždaryta. Atostogose iki birželio mėn. 28 d.

1783 m. Ašmenos apskrčio antspaudas (iš "Mūsų Lietuvos")

daugiau ir vaizdžiau atidengia mums Lietuvos grožį, kuri mus vėl priartina prie mūsų to-

DR. A. GARUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS IR VAIKŲ LIGOS
2737 West 71st Street
VAL. kasdien nuo 6-8 val. vak. Seštadien. nuo 10 iki 12 val. Trečiadieniais uždaryta. Ligonius priima pagal susitarimą. WA 5-3017

DR. JANINA JAKSEVICIUS
JOKIA
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
2658 West 63rd Street
Firmad. antradien. ketvirt. ir penkt. nuo 11 iki 1 v. r. nuo 4 iki 7 v. v. Seštadien. nuo 1 iki 4 val.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2844 West 63rd Street
Val. kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiadien. ir seštadien. uždaryta.

DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS
2422 West Marquette Road
Valandos: 9-12 ir 7-9 v. v. pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienius, uždaryta.

DR. ALG. KAVALIŲNAS
VIDAUS IR KRAUJO LIGOS
2300 West 51st Street
Oakley Medical Arts
Firmad. antr. ketvirt. ir penkt. nuo 2-4 ir 6-9 ir pagal susitarimą.

DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiadien. ir seštadien. uždaryta.

DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvių gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
Val. pirm. antradien. ketvirtadien. ir penkt. nuo 12-4 p. p. 6:30-8:30 val. vak. Seštadien. 12-4 val., trečiadien. uždaryta.

DR. P. KISIŠLIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienius, Seštadieniais 12 iki 4 popiet.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7150 South Western Avenue
Firmad. antradien. ketv. ir penktadien. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakare. Trečiadien. nuo 11 val. ryto. — 1 v. p. Seštadien. 11 val. ryto. iki 2 val. p. p.
Ofiso tel. HE 7-1168.
Res. tel. 239-2919.

DR. MARIJA LINAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERIŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HE 6-3545
(OFISO IR REZ.)
Valandos pagal susitarimą

DR. A. MACIONAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Tel. — PROspect 8-7773
Val. pirmadien. ir ketvirtadien. 1-4 p. p. antradien. ir penktadien. 5-8 v. v.

DR. J. MEŠKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val. kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Seštadien. 9 v. r. — 2 p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. JULIA MONSTAVICIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VIDAUS LIGOS
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill.
Tel. ofiso: Pullman 3-6766
Namy: Beverly 8-3946
Pirm. val. kasdien 6-8 v. v. Seštadien. 10-12 v. v.

DR. C. K. PAULIS
DIAGNOSTIKA IR VIDAUS LIGOS
Monroe Building, Suite 709
104 So. Michigan Avenue
Valandos susitarimu telefonu. (Atostogose iki liepos 6 d.)

limosios Tėvynės, kuri mums pasakoja apie jos gyvenimą, kovas, laimėjimus; apie okupantų sukurtą vergiją, apie tautos kančias, nekaip kiti ligi šiol išleisti leidiniai.

Tokio veikalo išleidimas yra įrodymas ne tik autoriaus ryžto, bet ir leidėjo organizacinio sugebėjimo. Aprašyti detalios kraštą ir jo gyvenimą nuo giliausios senovės ligi šių dienų, kai jis barbariškojo okupanto atskirtas nuo laisvojo pasaulio geležine siena, surinkti iš jo tūkstančius fotografijų sukaupiti kalnus informacines medžiagas ir ją tinkamai apdoroti ir išleisti liuksusine tokio masto laida tai tikrai giganto jėgomis (Nukelta 16 psl.)

DR. ALBINA PRUNSKIS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
2659 W. 59th Street
VALANDOS: 2-4 p. p. ir 6-8 p. p. Trečiadieniais ir seštadieniais uždaryta

DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
5150 So. Damen Avenue
Valandos: 1-3 p. p. Išskyrus trečiadienį. Seštadieniais 10-5 v. p. p.

DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4307 So. Kedzie Avenue
(Kampus Kedzie ir Archer)
VAL. kasdien nuo 2 iki 8 val. vak. Trečiadien. ir sekmadien. uždaryta.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDINES LIGOS
2745 West 69th Street
Priešais Sv. Kryžiaus ligoninę
VAL. pirmadien. antr. ketv., penkt. nuo 9 iki 11 v. ryto ir nuo 6-8 v. v. Seštadien. nuo 2-4. Trečiadieniais ir kitu laiku susitarimu telefonu.
Telef. REPUBLIC 7-2290.
Atostogose iki liepos 27 d.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius, ketina stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave., YA7-7881
1 val. p. p. iki 8 v. p. kasdien; trečiadien. ir seštadien. uždaryta.
Res. tel. PR 8-6780

DR. L. SEIBUTIS
Inkstų, pūslelių ir šlapimo takų chirurgija
Ofiso: Naujas adresas: 2454 West 71st St. (71-os ir Campbell Avenue kampas), tel. 776-2880; 30 N. Michigan Ave. Suite 806, tel. OE 6-7764
Valandos pagal susitarimą

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. REliance 5-4400
Res. tel. GROvehill 6-0617
Valandos: 1-3 p. p. m. ir 6-8 p. p. Penkt. iki 1-3 p. p.
Trečiadien. ir seštadien. pagal sutartį.

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4644 So. Ashland Avenue
Bendra praktika ir specialiai chirurgija
Valandos: kiekvieną dieną 2 — 4 ir 6-8 val. vak. Trečiadieniais ir sekmadieniais uždaryta, priimama pagal susitarimą. Seštadieniais nuo 9 v. iki 6 v. v.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERIŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PROspect 8-1223 ar PR 8-5577
Ofiso val.: Pirm., antr., trečiadien. ir penkt. nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 v. v. Seštadien. 2-4 v. p. popiet ir kitu laiku — pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirmą ligonius tik susitarimu.
Val. 2-4 p. p. ir 6-8 p. p. Trečiadien. ir seštadien. uždaryta.
Atostogose iki liepos 2 d.

DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2524 West 69th Street
Specialybė: AKUŠERIJĄ IR MOTERIŲ LIGOS
VALANDOS: 1 iki 4 ir 6 iki 8 v. v. Seštadieniais 1 iki 4 val. Trečiadieniais uždaryta

DR. ONA VASKEVICIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6248 South Kedzie Avenue
Ofiso val. p. p. kasdien: 2-4; 6-8. Seštadien. nuo 2 iki 4 v. Trečiadien. ir sekmadien. atostogose uždaryta.

DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 W. 71st St.
Val. nuo 2 iki 4 v. v. ir 7 ir 8 v. v. Trečiadien. ir seštadien. pagal sutartį

DR. P. Z. ZALATORIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 South Halsted Street
Tel. ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-6659
Rez. 6600 So. Ashland Avenue
Val. 11 v. ryto iki 3 v. p. ir 4-5 v. v.

Lietuvių tauta ateities perspektyvoje

(Atkelta iš 1 psl.)

mą vertinimą, atėjo marksistinė filosofija su taip iškelta, išryškinta ir išplėsta bendravimo sąvoka, kad joje buvo pats santykiavimas žmogus. Bendruomenės sąvoka šioje sampratoje sunaikino patį bendruomenę kuriantį veiksnį, atskirą žmogų, padarydama iš jo tik "izoliuotą", kuris, pasak Lenino, gali būti laikinai kuriam nors reikalui iš savo aplinkos erdvėje, laike ir medžiagoje ištrauktas, bet ir vėl turi būti jai panašus, kai yra savo darbą atlikęs. (Žiūr. mano studiją: Santykiai tarp žmonių komunizme, Suvažiavimo Darbai). Ant šios filosofijos susikūrusi samprata šiandien grąsina sunaikinti laisvą santykiavimą visame pasaulyje.

Jono XXIII santykiavimas

Su nauja ir jaunuoliškai gaja santykiavimo sąvoka išėjo Jonas XXIII. Jis nustebino pasaulį drąsiu santykiavimo pastatymu tam tikra prasme nepriklausomai nuo teorinių tiesos skirtumų. Jis pats drąsiai pradėjo pokalbį, kaip lygus su lygiu, su įvairiomis konfesijomis. Jis kone naiviai siūlė pereiti į atvirą santykiavimą bei pokalbį įvairioms politinėms jėgoms, tikėdamasis tiesos ir gėrio laimėjimo paprasčiausiai santykiavimo būdu.

Popiežius Jonas buvo nuostabiai gerai išgirstas. Jis savo santykiavimo primatą atidarė daug durų, kurios buvo uždaros šimtmečiais, gal net tūkstantmečiais. (Žiūr. mano studiją: Jono XXIII politinių principų analizės bandymas, Tėvynės Sargas, sekantis numeris.)

O. Spenglerio santykiavimas

Norėdami geriau suvokti santykiavimo problemas aktualumą, paimkime autorių kiek iš praeities; žmogų garsų, truputį apsišaukusį savo pranašišku pesimizmu, kalbančiu apie Vakarų kultūros žlugimą, būtent — Osvaldą Spenglerį.

Ką jam reiškia santykiavimas? — Santykiavimas jam

turi religinę prasmę. Santykiavimas jam yra pažymėtas religine žyme. (2 tomas, 116 psl.) Šis Spenglerio teigimas padeda geriau suprasti, kas buvo prarasta individualistinėje galvosenoje, ko ieškojo marksizmas ir nerado, ir ką reiškia Jono entuziazmas santykiavimui.

Savo religinės santykiavimo sampratos Spengleris įtraukia mums labai opų objektą, būtent — kalbą. Jis drįsta sakyti, kad žmogaus kalba savo kilmę turi religinį atspalvį. Pirmieji žmonių žodžiai — apie kurių struktūrą mes nieko nežinome — turėjo turėti kulto pobūdį. Tą patį jis sako apie pirminį raštą ir pirmines meno apraiškas. Iš kitos pusės, santykiavimas jam turi gilų ryšį su rase, gyvenimu, likimu ir politika.

Šias Spenglerio mintis mes cituojame tam, kad atkreiptume dėmesį į tą vienybę, kurioje santykiavimas būria apie save reikšmingas gyvenimo sritis. Šiandien jau pradėdama su-

prasti, kad santykiavimas yra viena didžiųjų žmonių problemų. Ji kyla ne tik politinėje, kalbinėje, bet ir religinėje srityje. Dėl to, kai mes lietuvių tautos likimą norime svarstyti ryšium su jos santykiavimo galimybėmis ir sunkenybėmis, atrodo, kad mes problemą pastatome į teisingą jos vietą.

4. Kaip reiškiasi lietuvių tautos santykiavimas jos istorijoje?

Norėdami sužinoti, ko galime tikėtis iš lietuvių tautos ateityje, būtent, kaip ji tvarkys savo santykius ir dėl to, kokiais keliais nueis, visų pirma turime pažvelgti į tautos praeitį ir pažiūrėti, kaip tauta tvarkė savo santykiavimo problemas iki šiol. Iš to, kaip ji santykiavo iki šiol, mes galėsime spręsti, kaip ji yra linkusi spręsti savo santykiavimo problemas. Turėdami tuos davinčius, mes galėsime kritiškai juos vertinti ir sakyti, kur ir kaip verta apsispręsti.

Santykiavimas su kitomis tautomis

Santykiavime su kitomis tautomis lietuvių tauta yra ypač pasyvi ir rezistenciška. Didžiausias faktas šioje srityje yra pavėlinimas priimti krikščionybę. Jeigu tauta paskutinė Europoje priėmė krikščionybę, tai tas liudija, kad jos santykiavimas su išoriniu pasauliu buvo labai menkas. Mes čia nesvarstome kitų kaltės šiame santykiavime. Taip pat į šį reiškinį mes nežiūrime vien kaip į kaltę. Kaip matysime, šis faktas turi ir savo pozityvinę pusę santykiavimo problematikoje. Tačiau santykiuose su kaimynais mes ji turime įvertinti, kaip neigiamą reiškinį.

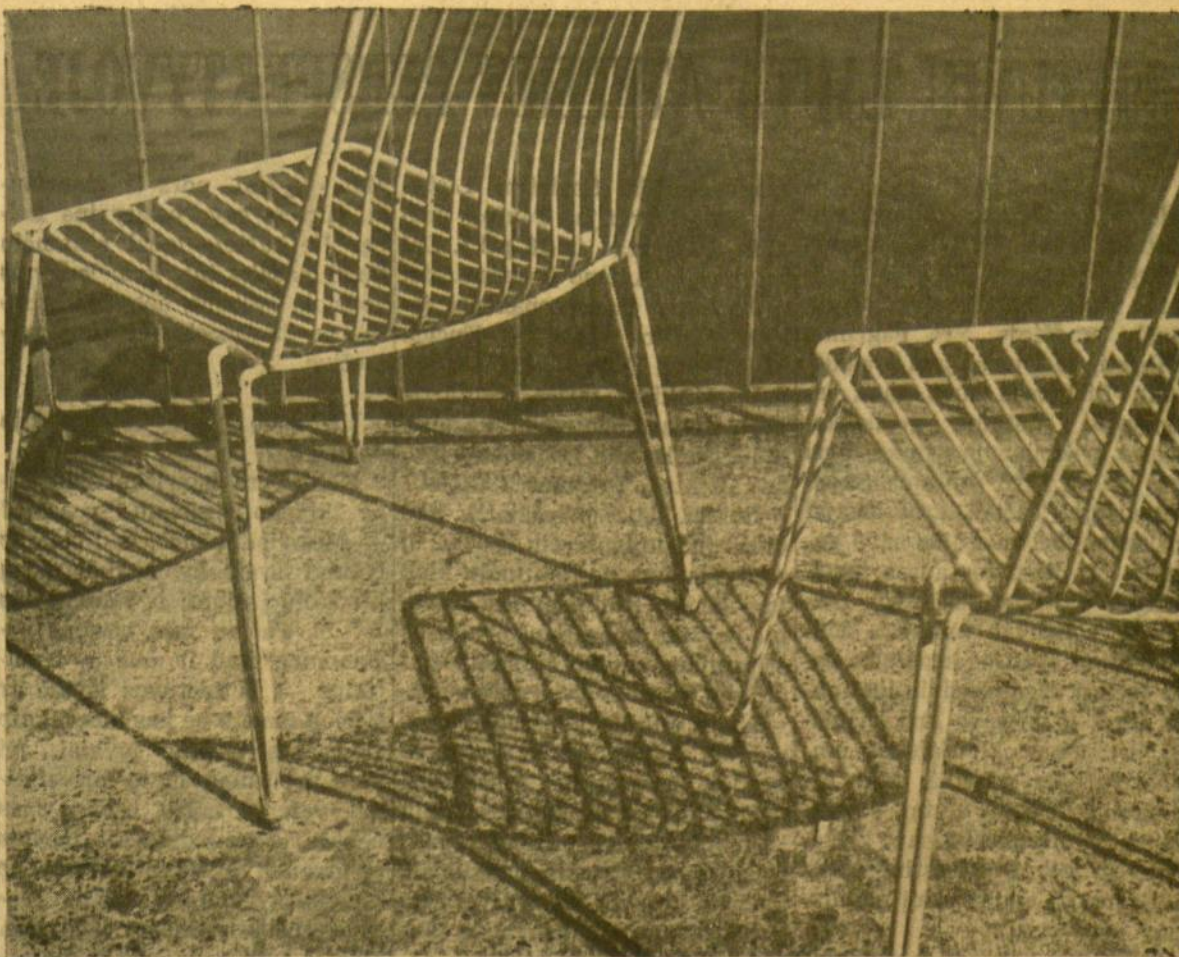
Nedaug šis pasyvumas pasikeitė ir krikščionybę priėmus. Tiesa, tada prasidėjo gana intymus lietuvių tautos santykiavimas su lenkų tauta. Tačiau ir šis santykiavimas turėjo ligūsto pasyvumo žymių. Tai nebuvo organiškas naujų vertybių pasisavinimas; tai greičiau svetimybėms pasidavimas. Šio reiškinio liudininkas yra tolaikinė šviesuomenė, kuri iš vienos pusės stipriai sulenkėjo, o iš kitos — atitrūko nuo savo tautos kamieno.

Naujieji amžiai tautos santykiavimo srityje taip pat nieko nedavė. Prasidėjęs protestantizmas tautoje sužadino tik nedidelę reakciją.

Paskutinių šimtmečių sąjūdžius Lietuvoje klūdė daugiausia rusų okupacija. Daugiau įtakos turėjo tik romantinis Vakarų sąjūdis, kuris iš tikrųjų prikėlė lietuvių tautą nepriklausomybei.

Čia reikia dar pažvelgti lietuvių tautos santykiavimą su Ry-

(Nukelta 1 psl.)

Polsio pakrantėje...

Nuotrauka Algimanto Kežio, S.J.

Vladas Šlaitas

IR NENURIMS ŠIRDIS...

MANO NELAIMĖ IR MANO LAIMĖ

Negerai,
kad aš nuolat nušneku ne pagal savo nosį,
tai yra,
aš pasakau taip daug,
kad vėliau išsigastu,
jog niekada nepasieksiu taip baisiai tolimo kranto,
kurį buvau užsibrėžęs.

Pavyzdžiui,
aš esu sakęs:
aš neprašau sveikatos,
arba esu sakęs:
duok, kad stovėčiau kaip didelis deimanto kalnas tarp tamsių vandenų,
idant skročiau arčiau už peilį aukšto vandens bangą.
Žodžiu,
aš nušneku ne pagal savo nosį
arba
(paprastant šnekant)
bandau išskoti aukščiau savo bambos.

Tai yra mano nelaimė
ir kartu mano laimė,
nes visa tai,
ką esu vieną kartą pasakęs,
taip amžinai ir palieka širdį gulėti,
idant ieškočiau šioj žemėj to, ko negalima
šioj žemėj pasiekti.

APIE POEZIJĄ

Kadangi ne vieną kartą esu rašęs eilėraščius,
rašęs ir verkes,
už tai aš ir tvirtinu,
kad neįmanoma įžengt į kūrybos šventovę be asarų,

nes poezija
yra kelias į Dievo Meilę
ir į Dievišką širdį.
Taip aš sakau ir tvirtinu.
Ir mano asaros yra mano liudininkės.

TARTUM ČIGONAS

Sutvėrei mus, Viešpatie, dėl Savęs,
ir nenurims širdis, kol neatsilsės Tavyje.
Sv. Augustinas

Aš iš tikrųjų esu tik skurdus prašalaitis šiame pasaulyje:

nei savo krašto aš neturiu,
nei savo žemės,
nei savo pastogės.
Tartum čigonas
tik trumpam laikui teapistoju vienoje vietoje,
idant keliaus į kitą vietą ir vėl keliaučiau.

Kartais atrodo,
lyg susiradęs būčiau nuosavą savo vietą;
esu kaip kregždė,
kuri lipdo lizdėlį.
Gi iš tikrųjų man visa šitai taip tik atrodo,
nes nėra niekur tikros ramybės šiame pasaulyje
be Tavęs, mano Dieve.

KRISTIJONAS DONELAITIS

RUSŲ IMPERIALIZMO TARNYBOJE

DR. JONAS GRINIUS

(Tęsinys iš praėjusio šeštadienio)

Turint šitokius formalinius panašumus mūsų poeto ir Klopstocko, būtinai reikėjo pažiūrėti idėjinės giminystės. Toks patyrinėjimas galėjo būti vaisingasis už Donelaičio "Metų" lyginimą su nežymaus Saint - Lambert "Metų laikais" (Les Saisons), kurių Donelaitis neskaitė, nes ir pats L. Gineitis abejoja, ar mūsų poetas mokėjo prancūziškai.

Žiūrėdamas į pasaulėžiūrinius klausimus ir į K. Donelaičio religiją siauru marksistiniu žvilgsniu, L. Gineitis nesugebėjo įžvelgti į mūsų poeto asmenį. O nesupratus kūrėjo asmenybės, tapo iškreiptos jo poetinės tendencijos "Metų" poemoj. Tuo lig šiol sirgo nevienas Donelaičio poemos komentatorius. Prie negausių laimingų išimčių priskirtini du "Aidų" bendradarbiai — Al. Vaškelis ir J. Brazaitis — pirmasis išskeldamas Donelaičio religinę pietistinę asmenybę, o antrasis sukritikuodamas L. Gineitį prisiimančius teiginius apie Donelaičio tariamus vidinius prieštaravimus dėl jo pažiūrų siaurumo.

Kad L. Gineitis nebūtų matęs mūsų poeto šviesios ir didelės asmenybės, to negalima pasakyti. Tai nebuvo jam naudinga, nes reikėjo Donelaitį pavaizduoti tik proletarų - būrų - baudžiauninkų poetu, kuris į savo kuriamo pasaulio medžiagą žiūrėjęs iš liaudiškų pozicijų. Šitokiam, gal būt įsakytam žvilgsniui, pagal kurį vertinama "Metų" poema, reikėjo iškreipti Donelaičio asmeny-

bę, tyčiom nutylint ne vieną dokumentą ar liudijimą, kuris L. Gineitui buvo žinomas.

L. Gineitis pasako, kad Donelaitis buvo gyvo temperamento, greitai užsidegdavo dėl skriaudų bei neteisybių ir atkakliai kovodavo prieš vokiškos valdžios ponus, kol teisingą bylą laimėdavo. Kad poetas išplūdavo neteisėtus "amtsrotus" ne tik savo "Metuose", bet ir savo užrašuose, L. Gineitis tai mini. Jis pasako, kad dėl šitokio savo karščio Donelaitis paskui grauždavosi, teisindavosi, meldavosi, apgailestaudavo, tuose pačiuose savo užrašuose atsiprašinėdamas išplūstąjį, kaip dera krikščioniui, bet L. Gineitis šitokį Donelaičio elgesį priskiria temperamentui ir prieštaravimams. Jis nurodo, kad mūsų poetas buvo stiprios valios žmogus. Tam jis duoda citatą iš metrikų knygos užrašų, kur Donelaitis prisipažįsta, kad jis nekartą turėdavo pavartoti Samsono jėgą, kad nepasiduotų pagundoms bei nenupultų, bet jis nutyli mūsų poeto bekompromisinę krikščionybę.

Tuo tarpu K. Donelaičio pagalbininkas, precentorius K. W. Schulz po poeto mirties metrikų knygoje užrašė, kad Donelaitis "buvo pavyzdingas žmogus. Tai buvo vyras visai ne pagal šių laikų būdą. Jis buvo ištikimas mano draugas. Per devynerius mušviečių artimo draugavimo metus nebuvom nė karto susiginčiję ar susibarę, bet gyvenome kaip Dovydas ir Jonatanas. Tarp kita ko, tai buvo ištikimas gerbėjas ir mėgėjas nesuklastoto Kristaus mokslo. Dieve, laimink jį dulkes ir leis man prie Tavo sosto vėl su juo susitikti". Kas vertė L. Gineitį dėl paskutinių sakinių citatoje nutylėti? Jie kaip tik liudija, kad Donelaitis buvo nuosirdus krikščionis, kuris vykdė Kristaus mokslą gyvenime.

Jei L. Gineitis netikėjo draugo liudijimu apie Donelaitį, tai galėjo patikėti oficialaus vizitatoriaus Muellerio atestacijai, kurioje apie Donelaitį rašoma: "Taip kaip kunigas daro viską, kad skatintų stropų mokyklos lankymą vasaros metu, taip pat jis stengiasi vaizdingais pamokymais užsišpyrėlius

atversti į gerą kelią". Šis liudijimas labai svarbus Donelaičiui kaip kunigui ir jo "Metų" poemai suprasti. Jei šis liudijimas L. Gineitui atrodė kuo nors įtartinas (cituo- damas jis išleido žodžius apie kunigą), tai bent turėjo pasitikėti pačiu Donelaičiu. O jis krikšto metrikų knygos pradžioje buvo užrašęs savo kunigiškos misijos šūkį: "Hirte und Lamm" (piemu ir avinėlis). Pagaliau juo nuosirdų atsidavimą Dievui išreiškia ir šitoks metrikų knygy įrašas: "Visko esu patyręs, daug iškentėjęs, visada Dievo malonės paremtas ir pastiprintas".

Suprantama, kad šitoks religingas žmogus su dideliu rūpesčiu žiūrėjo į "apšvietuosius" racionalistus, nes laisvamanybės banga su doroviniu pakrikimu rito per Europą nuo Paryžiaus ir Versalio iki Petrapi-lio, neaplenkdama Lietuvos ir jos kunigų. Todėl krikšto metrikose Donelaitis užrašė: "Mano laikais Prūsijoje jau laisvamanybė labai įsigalėjo, taip pat ir kai kurie dvarininkai tokie buvo". "Kas tik norėjo būti dideliu ir ponišku, retai ėjo į bažnyčią ir prie Komunijos".

Kad ir nebūdamas praktiškas, K. Donelaitis uoliai rūpinosi parapija ir savo tikinčiųjų reikalais. Jis lankė ir prižiūrėjo savo parapijos penkias mokyklas, jis pastatydino naują bažnyčią Tolminkiemy, ten pat pastatydino mokyklą sudėgusios vietoj, savo lėšomis pastatydino pastorių našlėms prieglaudą ir ją atidavė Tolminkiemy parapijai. Nors Donelaitis ūkio nemėgo, bet juo rūpinosi iš pareigos, metrikų užrašuose savo būsimam įpėdiniui nurodydamas, kur ir kokios žemės.

Donelaitis buvo nesavanaudis, pelno nesiekė ir piktinosi tais dvasininkais, kurie apie tai kalbėdavo. Apie tokius jis užrašė: "Mano laikais jau atėjo karta, ieškanti tik vilnų, ne avių. Jeigu buvo kalbamais, tai tik apie turtų pagausinimą, o pamaldūs ir rimti pokalbiai darėsi tylėsniai ir silpnesni. Kai žemiškai nusiteikę klebonai susirinkdavo, retai išgirdavai apie mokslus ir kalbas; užtat apie pajamų padidinimą ir žė-

mišką pelną buvo šnekama iki koktumo. Aš taipogi, kaip mano įpėdinis iš šių užrašų galės pamatyti, nusiminimo vedamas esu gerokai prisibaręs; bet tai dariau ne dėl asmeninės savo naudos, bet kiek tai parapijos ir savo įpėdinio labui. Gal jis, šykštumo ir nepasitenkinimo apimtas, bus nepatenkintas, kad aš nepadidinau parapijos turtų".

Būti nesavanaudžiu, tarnauti žmonių gerovei darbais ir patarimais liudija Donelaičio dorovinį idealizmą. Todėl jis buvo griežtas sau, griežtas supasaulėjusiems pastoriams, griežtas patvirkusiems būrams, griežtas Prūsų valdžios ponams, kurių daug sėdėjo karališkuose dvaruose. Jaunam pastoriui J. G. Jordanui, kuris mėgo mokslą ir poeziją, Donelaitis laiške parašė šitokią lo-tynišką trielį:

Laiminga parapija, kur nėra jokio karaliaus kelio;
Laimingesnė ta, kur nėra jokio karaliaus dvaro;
Bet laimingiausia toji, kur nėra jokio pono.

Būdamas ištikimas Prūsijos karaliaus pavaldinys, Donelaitis smerkė vokiškos valdžios pareigūnus dėl neteisybių ir galios piktnaudžijimo beteisų baudžiauninkų ir ūkininkų papiktinimui. Bet jis pagirdavo gerus ir religingus "amtsmonus", pas juos apsilankydavo taip pat, kaip pas pavyzdin- guosius kaimiečius ir pastorius.

Jis mėgo mokslais ir menais besidominčius asmenis, jiems skaitydavo savo kūrybos, savo svečius stengdavosi padoriai užimti. "Mano temperamentas, žinoma, buvo linksmas, — rašo Donelaitis. — Aš galėjau dainuoti ir skambinti savo fortepijonu ir klavesinu, bet grodamas ir dainuodamas buvau moralus ir kreipiau dėmesį į savo svečius, kad galėčiau būti jiems naudingas".

Donelaičio moralinį idealizmą atskleidžia dar karta jo užrašas, pastatydinus namą pastorių našlėms. Savo ir žmonos vardu kalbėdamas, jis pastabas baigia šitokiu sakiniu: "Dievas tebūna mums liudininku, kad mes per visą savo gyvenimą stengėmės kiek-

vienam tarnauti; tebūna šie namai draugiš- ku patarnavimu ir po mūsų mirties". L. Gineitis, žinoma, šios citatos neduoda.

Bet jis teisingai nurodo, kad K. Done- laitis buvo lietuvis patriotas. Lietuviškus pamokslus, palyginus su vokiškais, jis sa- kydavo meistriskai (mit varzueglicher Fer- tigkeit). Savo įpėdiniui, kuris po Donelaičio mirties turėjo užimti klebono vietą Tolmin- kiemy, poetas patarė savo sūnus gerai iš- mokyti lietuviškai; jis džiaugėsi su kuo nors galėdamas "švebeldžiuoti lietuviškai" ir Lietuvą girti. Savo jaunam draugui pas- torui G. Jordanui laiške davė šitokią patarimą: "Neužmiršti lietuvių kalbos vokiška- me krašte; taip pat jokio paaukštinimo vo- kiškame krašte nepriimti. Gerų lietuvių šiais laikais reta". Tai patrioto žodžiai.

Iš negausių išlikusių laiškų ir iš Done- laičio užrašų susidaro šitoks mūsų poeto asmenybės vaizdas: Donelaitis buvo gyvo ir jautraus, choleriško temperamento, ku- rį stengėsi apvaldyti stiprios valios pastan- gomis. Draugiškas ir švelnus su geraisiais ir nuskriaustaisiais, jis buvo griežtas valdžios piktnaudžiotojams, savanaudžiams pastoriams ir pasileidusiems kaimiečiams. Jis mylėjo teisybę, buvo giliai religingas, širdim ir darbais mylėjo Kristų, bažnyčią, žmones, tėvynę, tarnaudamas jiems pagal savo išgales ir norėdamas jiems būti nau- dingas po savo mirties. Ar šitokia galinga, į idealus nukreipta Donelaičio asmenybė galėjo būti kitokia poetinė kūryboj? Ne.

Todėl tiek savo pasakėčiomis, tiek savo "Metų" poema Donelaitis norėjo būti nau- dingas būrams, jų tarnams ir laisviems ūki- ninkams, kurie jo pamokslų klausė, ir amts- monams, amtsrotams bei jų pataikūnams, kurie jo pamokslų Tolminkiemio bažnytelėj tikriausiai neklausė; bet jis norėjo pamo- kyti visus poetiniais vaizdais ir posakiais. Tai jam leido šviečiamąjo amžiaus didakti- niai polinkiai. Bet ir ne tik jie: daugiau ar mažiau panašiai elgėsi visų amžių iškiliaji

(Nukelta 1 psl.)

LIETUVIŲ TAUTA ATEITIES PERSPEKTYVOJE

(Atkelta iš 3 psl.)
tais. Viduramžiais galima konstatuoti gyvą lietuvių tautos santykiavimą su Rusijos kraštais, kuris išsilaikė ir naujųjų amžių pradžioje. Yra pagrindo prielaidai, kad, prieš jam prasidedant, Lietuvoje buvo gana intensyviai juntama graikiškosios krikščionybės įtaka, kuri dar labiau buvo juntama Skandinavijoje. Tačiau graikiškajai krikščionybei nustojus savo gamtoje, šis lietuvių tautos inspiracijos šaltinis nušėluvo. Lietuviai politiniai valdovai daugiau davė Rusijos kraštams savo sveiku organizaciniu instinktu, negu iš jų gavo krikščioniško įkvėpimo. Naujaisiais amžiais Rusijos politinė įtaka atsikeršino lietuvių tautai, užmės-dama jai taip pat ne savo krikščionybę, bet liberalistinę absoliutizmą ir marksistinę totalizmą.

Toks yra lietuvių santykiavimo su užsieniais scheminis vaizdas. Kaip matome, jis kone visas yra negatyvinio pobūdžio. Nedaug kas organiškai pasisavinta ir nieko pastovaus kitiems nesuteikta. Nebe reikalo prancūzų praėjusio šimtmečio geografai Reclus stebisi ir tiesiog negali suprasti šiuo gabios lietuvių tautos kūrybinio nevaisingumo.

Kaip yra su santykiavimo problema pačioje lietuvių tautoje? — Čia vaizdas yra žymiai geresnis. Jau vien tas faktas, kad krikščionybė, net ir jėga, neįsiveržė Lietuvon per keletą šimtmečių, liudija, kad čia buvo gerai funkcionuojanti santvarka, tam tikra natūrali organizacija, kuri nebūtų galėjusi taip ilgai išlaikyti tokio stipraus bandymo be gerai funkcionuojančio tarpusavio santykiavimo. Vien prievartinis santykiavimas nebūtų įstengęs šiam spaudimui taip ilgai priešintis.

Deja, šis vidinis lietuvių santykiavimas yra dar labai mažai ištyrtas. Tačiau iš palaidų kronikinių žinių galima išvesti, kad jis buvo giliai demokratinis, besireiškiantis laisvo žmogaus bendradarbiavimo su laisvu žmogumi. Tai liudija Dusburgo paliudyta žinia, kad 12 šimtmečio Žemaitijoje buvo pilių, kurios buvo ne privati nuosavybė, bet greičiau bendras apylinkės javų sandėlis. Taip jis kalba apie Aukaimio pili, buvusią Batakų — Skaudvilės apylinkėse. (Pal-

mano studiją: Sovietinė Lietuvos istoriografija, Tautos praeitis, 1959 m. 4 ir 16 psl.). Dėl to, pasak Adomo Bremeniečio, prūsai savo tarpe nepakentė jokios valdžios (IV, 18; Encicl. of Rel. and Ethics, 7 tomas, 728 psl.) Iš kitos pusės, sutartis pasirašydavo daugybė karalių, didikų ir liaudis (Encicl. of Rel. and Ethics, 7 tomas 728 psl.)

Reikia, deja, pripažinti, kad didžiųjų kunigaikščių epocha ši santykiavimą ne tiek ugdė, kiek jam kenkė. Rūpindamiesi užsienio politika ir centrinės valdžios stiprinimu, didieji kunigaikščiai nedaug teturėjo kantrybės su savaisiais. Juk lieka, berods, nepaiegtas faktas, kad Vytautas pradėjo Žemaitijoje atidavinėti valstiečius bajorams. Jis tokiu būdu pradėjo tą procesą, kuris, toliau vystydamasis, naujaisiais amžiais lietuvių tauton įvedė labai sužalotus baudžiavinius santykius, kurie savo viršūnės pasiekė 19 šimtmečio.

Lietuvių tautos vidiniai santykiai buvo galingai atstatyti nepriklausomoje Lietuvos respublikoje su visų Lietuvos piliečių laisve ir lygybe prieš įstatymus.

Taigi vidinis lietuvių tautos santykiavimas, nepaisant kenksmingų šalutinių įtakų ir nepaisant nesugebėjimo naudotis palaimingomis pašalinėmis įtakomis, turi labai gerų natūralinių duomenų. Tai yra pasirodė ne tik senojoje praeityje, bet ir trum-pame, tačiau nepaprastai vaisingame santykiavimo atžvilgiu nepriklausomos Lietuvos laikotarpyje.

5. Prieš kokias santykiavimo problemas mes stovime dabar?

Šiandien mes stovime prieš didelę lietuvių tautos santykiavimo problemą su pasauliu. Nepriklausomybės periodas vos tik pradėjo tautos santykiavimą su pasauliu. Ši santykiavimo sritis tada dar nebuvo pilnai atidaryta. Tačiau mums ji yra atsiverusi visu savo pločiu ir gyliu.

Šiame mėnesyje mes minime vieną labai tragišką lietuvių tautos gyvenimo įvykį, būtent: birželio išvežimus. Į šį įvykį mes paprastai žiūrime, kaip į grėsmę mūsų tautai. Jis toks iš tikro yra. Tačiau pabandykime jį pažvelgti lietuvių tautos su užsieniu santykiavimo požiūriu.

Mat, įvykiai, nors ir žiauriausi, turi ir savo pozityvinę kalbą. Jie kartais labai rėkiančiu būdu pasako tai, kas, lengvais žodžiais kalbant, nebuvo išgirsta per šimtmečius ir tūkstantmečius.

Birželio įvykių istoriosofija

Kokia yra istoriškai filosofinė birželio išvežimų prasmė? — Mes visi žinome, kad birželio įvykiai išvežė žymią dalį mūsų tautiečių į Sibirą ir tolimuosius Rytus. Tačiau mes nesame įsisąmoninę, kad ir mus — tremtinius — iš Lietuvos išvežė artiesiog išmetė ne kas kitas, kaip tie patys birželio įvykiai. Jei mes nebūtume matę priverstinai vežamų mūsų brolių, mes nebūtume taip dideliais būriais pasitraukę į Vakarus. Jei ne birželio įvykiai, niekas iš Lietuvos nebūtų mūsų išviliojęs. Mes ją taip mylėjome ir jos nepriklausomą gyvenimą taip džiaugėmės.

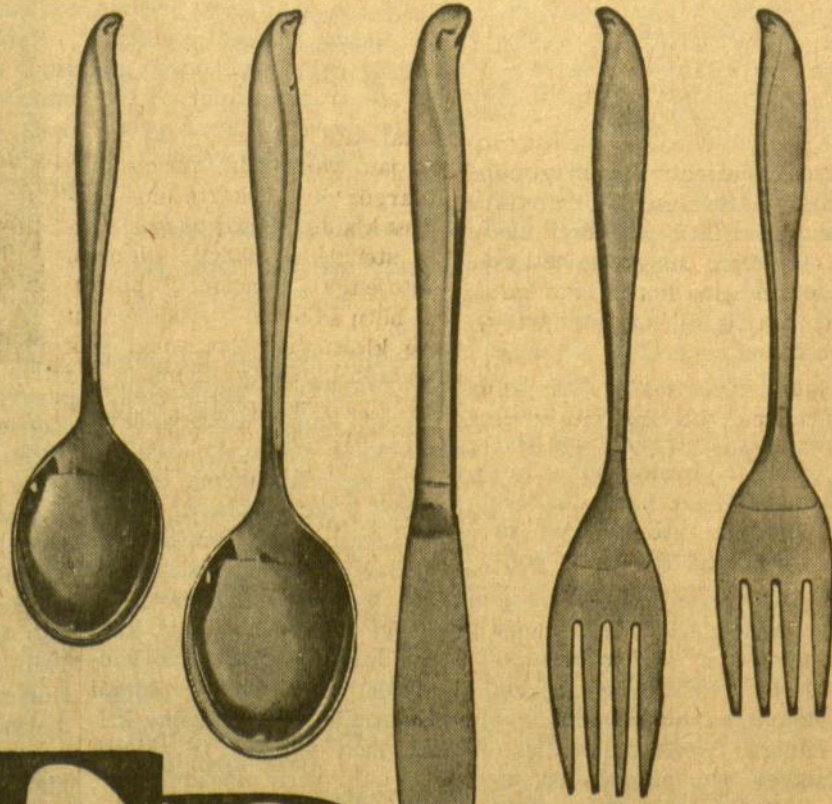
Taigi birželio įvykiai yra tam tikras lietuvių tautos širdies atvėrimas ir jos kraujo išliejimas viena kitai priešingomis kryptimis: į Rytus ir į Vakarus. Birželio įvykiai paima mus iš tūkstantmetės uždarmos ir išbarsto mus didžiuosiuose tautų keliuose, tarsi pareikalaudami iš mūsų duoklės už per ligai užtrukusį lietuvių tautos uždarmumą.

Šių įvykių dėka prieš mūsų akis iškyla nauja problema, prieš kurią mūsų tauta anksčiau nebuvo pastatyta tokiu grubiu aiškumu. Ši problema yra sunki; ji yra net grasinanti, tačiau nebūtina ji turi būti beviltiška. Gal greičiau ji yra išganytą nešanti problema. Nes tauta, kuri visoje savo veikloje yra nusikreipusi vien uždarmumo kryptimi, natūraliai mažėja. Tai yra etnologijos dėsnis, kurio niekas negali pakeisti. Jo pavyzdžių net per daug turime mūsų pačių gyvenime. Tik ta tauta auga ir didėja, kuri sugeba į save įimti naujus ir svetimus dalykus. Tačiau, kad kas sugebėtų į save įimti naujų dalykų, tas turi atsiverti.

Atsivėrimas kitiems yra krizė. Dėl to ir birželio įvykiai yra krizė, statanti lietuvių tautai naujus santykiavimo uždavinius.

(Nukelta 1 5 psl.)

Įsigykite "STAINLESS STEEL" komplektą DABAR — Pasiūlymas galioja tik iki birželio 30 d.

FREE

5 PIECE
PLACE SERVICE
TO SAVERS

DOVANOS TAUPYTOJAMS

Kviečiame pradėti taupymo sąskaitą su tikrai maža pinigų suma, ir įsitikinti mūsų bendrovės saugumu ir mokamu pelnu Jūsų indėlams.

DABARTINIŲ LAIKU EINA "STAINLESS CLUB" VAJUS įsigyti šaukštų, peilių ir šaukštų komplektą. Taupytojai padėdami \$100.00 ar daugiau į taupymo sąskaitą, pradžiai gaus veltui vieną komplektą. Toliau galite įsigyti daugiau lenų, vomis sąlygomis.

DIVIDENDAS MOKAMAS UŽ SUTAUPAS KAS 90 DIENŲ

SAVE	PAY	YOU RECEIVE
\$100.00	Nothing	1st place setting
25.00	\$2.25	2nd place setting
25.00	2.25	3rd place setting
25.00	2.25	4th place setting
25.00	2.25	5th place setting
25.00	2.25	6th place setting
25.00	2.50	4-piece completer set
25.00	4.00	4-piece hostess set
25.00	2.25	6iced-tea spoons
25.00	2.25	6 teaspoons
25.00	5.00	Mahogany finished chest
\$350.00	\$27.25	50 pieces in handsome chest

ANT INVESTMENTŲ DIVIDENDAI YRA PRISIUNCIAMI ČEKIU Į NAMUS KETURIS SYKIUS PER METUS. ŠIAS SĄSKAITAS REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIE GYVENA IS NUOSIMČIU.

5 1/4%

Dabart. Pelnas ant Bonų Sąskaitų

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 So. 49th CT., CICERO, ILL.
TEL. 656-6330 JOS. F. GRIBAUSKAS, Secy.
SAVINGS INSURED UP TO \$10,000 BY F.S.L.I. CORP., WASHINGTON, D.C.
OFFICE HOURS: DAILY 9 TO 5; MONDAY 9 TO 8; SATURDAY 9 TO 1; CLOSED WEDNESDAY

4 1/2%

Dividendas ant Investmentų

KRISTIJONAS DONELAITIS

(Atkelta iš 3 psl.)

Europos rašytojai, kurie savo kūriniais norėjo paliudyti tiesą ir gėrį.

Todėl be reikalo L. Gineitis labai kruopščiai ieškojo knyginių Donelaičio įkvėpėjų. Ne klasikais, ne pseudoklasikais racionalistais ir ne romantikų pradininkais įkvėpė mūsų poetui "Metus", bet paties Donelaičio religinės ir dorovinės idėjos, jo pedagoginis uolumas, jo beveik pranašiškas žvilgsnis, jo asmenišką patyrimą, jo aplinkos gyvenimas Prūsų Lietuvoj. Juk kelios jo poemos temų yra tos pačios, kokias galima rasti Donealčio užrašuose metrikų knygų ir ke-liuose išlikusiose laiškuose. Ten glūdi temų versmė jo "Metams".

Kai kurių knyginių temų galima rasti psalmėse, Biblijoje ir A. Schimmelpfenigio eiliuotame įvade lietuviškam Biblijos 1755 metų vertimui. L. Gineitis be reikalo abejoja, ar skaitė Donelaitis aną Schimmelpfenigio įvadą. Tikrai reiktų nustebei, jei Donelaitis jo nebūtų skaitęs. Ir kaip galėjo neskaityti, kai jis tikriausiai tą vertimą var-tojo per kiekvienas pamaldas bažnyčioj? To vertimo įvade yra tokia tema, kuri at-rodo lyg būtų paimta iš Donelaičio "Metų". Pagal L. Gineičio duotą citatą ji šitaip skamba:

"Rods tulasis Wokėtis diddey passiputėsis, pastatydamas zubus, niekina Lietuvninkus, tars kas yr' Lietuvninkas?"

argi Dievas ir jo bijąs?
todėl jie taip neverti,
vos per Kiaulę laikomi.

Šitokia tema K. Donelaičio "Metuose" taip dažnai kartojama, kad nereikia nė poemos citatų: ten lietuvių būrą - baudžiavinką visi (amtsrotai, vakmistrai, šių tarnai, vo-kečiai, prancūzpalaičiai, šveisteriai - šveic-čiai) laiko drimelių arba kiaule.

Kita tema, kurią metų poemoj kartoją keli veikėjai yra žmonių lygybės ir nelygybės problema. XVIII amž. ji buvo labai aktuali ne tik Donelaičiui ir būrams - lietuvininkams, bet visai Europai. Prancūzijoje ją iškėlė Donelaičio amžininkas J. J. Rousseau apie 1755 m., bet prancūzų šviesuome-nė J. J. Rousseau mintimis ne iš karto su-sidomėjo. Lietuvoj tą problemą iškėlė Donelaitis. Jo "Metų" veikėjas Bužas taria:

Žinom juk visi, kaip mes nuoginteli gemam,
Taip didžiausias pons, kaip pons, kaip mes,
vyžoti nabagai...
Būrai taip, kaip ponaičiai, kad susidergia,
Reik su marškonio sklypu pasturgali šluostyt...
Ponų dar nė viens su kardu negimė sviete,
O tarp būrų vėl nei viens sau n'atnėšė žagrė.

Panašiai kaip Bužas galvodamas, Pričkus žmonių gamtinės lygybės idėją papildė ši-tokiu vaizdu:

Žinom juk, kaip vaikesčiai savo vasarą švenčia.
Poniški vaikai, su būriškais susisėdę,
Kartais broliškai purvus krapštydami žiopso,
Ir taip viens, kaip kiti, niekus be razumo plūsta

Tik gamtinės lygybės ir visuomeninės nelygybės problemą Donelaitis ne iš J. J. Rousseau pasiskolino, nes ją išsprendė kitaip. J. J. Rousseau pasakė, kad žmonių nelygybė kilusi iš nuosavybės. Bet tai negilus sprendimas, nes gyvenimo praktika rodo,

kad nuosavybės panaikinimas dar nesunai-kina nelygybės.

Donelaitis į šią nelygybės problemą pa-žiūrėjo giliau ir krikščioniškiau. Pagal jo krikščionišką tikėjimą nelygybės ir kitokie vargai yra įgimtosios nuodėmės paseka. Ir pati nelygybė nėra tokia bloga kaip netei-sybė. Nelygybė yra susieta su skirtingomis funkcijomis ir pareigomis visuomenėi, ku-riai reikia dirbančiųjų ir valdančiųjų. To-dėl abeji teisingai ir gerai turi atlikti savo luomo pareigas. Kai jų neatlieka arba blo-gai atlieka, abeji nusikalsta. Abeji už tai turės atsakyti prieš paties Dievo teis-mą. Tik laisvieji ponai, valdžios žmonės dažnai yra kaltesni, nes jiems galia duota vykdy-ti teisingumui, prieš kurį jie dažnai nusikals-ta. Todėl Selmas ir klausia:

Kas tau liepė vargdenį nuliūdusį spardyti
Ir pasidžiaugt dėl to, kad jis vaitoja
dejuodams?
Dievs ant sosto prakilinau tau paliepę sėstis
Ir piktus koravot bei baust tau įdavė šoblę;
Bet teisius kirst ir durt tau nedavė valgi.
Taigi dabokis, aštrų kardą savo pakeldams,
Kad n'įžeistum tau klausantį nabagėlį.

Nors tu nebetiki, esi bedievis, galvoja Sel-mas, bet tave visur Dievas mato ir "kartą jis atidengs tavo visą raspustą" (nedorybes, pasileidimą). Žinodamas, kad ir geriausi žmonės neteisybų ir kitokio pikto nepajėgs išnaikinti, Donelaičio Pričkus būrus perspė-ja prieš ponus nemaištauti, nes:

Dumplės yr naudings daiktis į kaminą pūsti,
Bet prieš vėjus pūst dar jos niekada nederėjo
Ir debesų greitų žingsnius sustabdyt negalėjo.

O išmintingasis Selmas primena Dievo va-lią ir tvarką pasauly:

Juk be Dievo sviete nieks negal nusiduoti.
Ponai šios žemės negal be jo ponavoti,
O mes, būrai, vėl be jo negalime vargti.

Tačiau priekaištauti ponams dėl neteisybų Donelaitis būrams plačiai leidžia. Jo Bu-žas sako:

Rods, yr dang žioplų, kurie nabagėlį būrą
Iš nelabos širdies per paiką drimelių laiko,
O štai patys juk daugyk kaip drimeliai elgias.
Kas tokiems išdykėliams gardžiai pasivalgyt
Ir prisisiurbt saldžiai pelnytą reikalą kožną,
Kas dirvas išarty, sėję bei nuvalybt,
Kas grūdėlius iškultų ir parduoti nuvežtų,
Kad nei Lauro, nei dosningo Krizo nebūtų?

Donelaitis iš Šventojo Rašto žino ir tiki, kad paniekinimai, skriaudos, neteisybės, darbai ir kitokie vargai yra prigimtosios nuodėmės išdava. Savo poemos pradžioj pas-veikinęs pavasario pabudimą, pavaizduoda-mas paukščius, Donelaitis jau įveda išdy-kėlių žmonių vargų motyvą. Pavasario kri-vulėj sukviestiems būrams Pričkus pirmiau-siai pradeda aiškinti prigimtąją lygybę ir visuotinį vargą. Jis taria:

Taigi matai, taip paukščiams, taip ir mums
pasidaro;
Irgi be vargo būt negal nei viens šiame sviete.

Papasakojęs apie žmonių vargus nuo jų lop-šio, Pričkus prieina prie ontologinės vargo lygybės per pirmuosius tėvus, tardamas:

Ak, Adom! tu pirms žmogau išdykusio svieto,
Tu su savo Jeva, sode pavasarį švėsdams
Ir gėrybes uždraustas slaptaį paragaudams,
Sau ir mums, nabagėliams, daug pridarei

vargelių.
Dievs, tave koliodamas ir žemę visą
prakeikdams,
Dėl raspustos tos iš rojaus išmetė laukan
Ir su rūpesčiu tavo duoną paliepę valgyt.

Tik po Adomo — visų žmonių tėvo — var-gų epizodo siūnūnas Pričkus pradeda kal-bėti apie baudžiavos pavasarinis darbus. Šitie darbai ir vargai, kaip Adomo nuodė-

mės palikimas, eina per visas keturias "Me-tų" poemos giesmes. Tarp jų įsiterpdamos lygybės - nelygybės, bedievybės, neteisybės, skriaudų ir Dievo valios temos be Adomo nuodėmės motyvo būtų nepagrįstos ir idė-jiskai nesusietos. Taigi, turint galvoj Done-laičio nuosirdų tikėjimą, Adomo vargų epi-zodas "Pavasario linksmybėse" yra pagrin-dinis, nors L. Gineitis priešingai manytų ir jį laikytų nenusekliai pripildytu. Ontologi-nė žmonių lygybė Dievo akyse ir kasdieninė nelygybė žmonių pareigose bei konkrečiuose vaguose Donelaičio taip stipirai išgyven-ta, kad ji poemų viską sujungia vienybėn, neišskiriant nė gamtos. Antai, vaizduoda-mas žiemą, Donelaitis rašo:

Ten pusnynai su baltais kalnais pasidarė,
Ir žiema sau žiemiskas kvietkas nusipynė.
Tik dyvai žiūrėt, kaip barzdoti pušynai
Su savo kuodais garbanuotais visur pasirodo
Bet kiti nuogi žagarai tarp jų pasilenkę
Ir nei pudervoti ponaičiai stov isirėmę.
Būriškai po stogais jų stovėdami, dreba
Ir raudodami klionojas, kad švilpina vėjai.

Priėjęs prie žvėrių ir paukščių žiemą ir ly-gindamas šių vargus su žmonių rūpesčiais, Donelaitis vėl randa nelygybę. Žiemą žmo-nės gali šiltomis skrandimis apsilvilti, prie šilto kakalio pasišildyti, šiltos sriubos pa-srėbti, o paukšteliai namai miške visada šal-ti ir jų drabužis pasilieka toks pat kaip va-sarą. Dėl to Donelaitis prabyla graudžiai, lyriškai:

Ak, jūs, vargdienėliai, jūs, nuogi nabagėliai,
Ar būt šilts, ar šalts, ar kįts koks dyvinas oras
Rūbais vis vienais ir tais pačiais užsidengiat.

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ TAUTA...

(Atkelta iš 4 pusl.)

Išvengti santykiavimo dilemos

Nuo mūsų sugebėjimo išspręsti santykiavimo uždavinius priklausys mūsų tautos likimas. Problema nebūtų išspręsta, jei mes, nors ir išbarstyti po pasaulį, bet savyje užsidarytume. Žinoma, nebūtų problema išspręsta nei tada, jei mes, atsiverdami pasauliui, patys save prarastume. Mes, čia nesitariame galį duoti pilną atsakymą į šią problemą. Ko mes šiuo svarstymu siekiame, tai yra tik mintis, kad mes nepadarėtume dilemos tarp šių dviejų santykiavimų, kad mes nesakytume: lietuviškas santykiavimas arba joks. O tokio pavojaus mūsų yra.

Mes esame gerai įsisąmoninę, į tautos žuvimo pavojų tuo atveju, kai mūsų tautiečiai persilima svetimomis vertybėmis ir liaujasi santykiavę su savo tauta. Tačiau mes nesame gerai įsisąmoninę į kitą pavojų pusę. Tauta, kuri nieko kitiems neduoda, darosi pasaulyje nereikalinga. Ji patenka apsupiman. Paklausykime šiuo reikalu didelio tautos mokslo žinovo tėvo W. Schmidt žodžių. Jis sūti, kad ne viską tauta turi pasisavinti, ką ji svetur sutinka. Ji turi sugebėti rinktis, kas jai naudinga. Tačiau ji negali atmeti visko, ką sutinka. "Jei japonai būtų viską, kas buvo svetima, atmetę, šiandien jie būtų Europos kolonija". (Rasben und Voelker, I tomas, 38 psl.)

6. Išsilaikymo politika nėra pakankamas santykiavimas

Birželio įvykiai lietuvių tautą šiandien išblaškė visame pasaulyje: nuo vieno Ramiojo vandenyno krašto iki kito; nuo vieno žemės pusrutulio iki kito. Lietuvių tauta pasidaro gyva problema visame pasaulyje. Niekada anksčiau lietuvių tauta nebuvo taip išgarsinta. Sena lietuvių tauta šiandien naujagimio verksmu apskelbia savo buvimą visame pasaulyje. Tauta yra ne tik gyva, bet ir jaunuoliška. Ji, kaip jaunuolis, kelia pasauliui įvairius nepatogius klausimus, reikalaujama sprendimo.

Šiandien mes galime kai ką padaryti lietuvių tautos santykiavimui pasaulyje sustiprinti, ko mes niekada nebūtume galėję padaryti, būdami Lietuvoje. Tačiau čia gali kas nors mums padaryti priekaištą, kad mes, keldami didžiulius lietuvių tautos santykiavimo problemas, norime užliūnoti tautos sąmonę prieš mažesnius, bet mirtinus pavojus. Tai būtų tolygu, kaip mirštančiam žmogui kalbėti apie didelius gyvenimo uždavinius, kai jis jau nebėra pajėgus gyventi.

Mūsų atsakymas į šį priekaištą remiasi tuo, kad mes atsisaikome į dabartinę lietuvių tautos situaciją žiūrėti kaip į beviltišką. Ji yra sunki ir kritiška, bet ne beviltiška. Kiekviena sunki situacija yra linkusi užmesti mums savo ideologiją, savo pasaulėžiūrą, t. y. savo beviltę. Tačiau jeigu mes esame laisvi žmonės, mums nėra reikalo pasiduoti šiai nelaimės diktatūrai. Mes patys turime apvaldyti nelaimę, o ne ji mus. Po Kristaus atpikimo žmonių visuomenėje nėra situacijos, kuri iš esmės būtų beviltiška. Taigi ir krikščioniškai tautai nėra būklės be išeities. Tai yra reali Kristaus kančios ir prisikėlimo dovana santykiavimo filosofijai, nes Kristaus kančia, išoriškai žiūrint, liudija beviltišką santykiavimą, kuris tačiau yra persunktas neišsėmiamos santykiavimo vilties visai žmonijai. Jokia nelaimė, net kaltė, po Kristaus nepavaldy ir neišsėmia žmogiškos santykiavimo situacijos. Kristus mus skatina mokytis įvykius vertinti ne iš jų mums nešamos grėsmės, bet iš juose glūdinčios palaimos. Taip, kaip Vytautas Didysis pasimokė iš pralaimėjimo prieš totorius, taip mes mokymės iš birželinės tragedijos.

Taigi įvykius mes turime vertinti ne išsigandusio ir nuovoką pametusio žmogaus žvilgsniu. Anksčiau minėtas priekaištas būtų teisingas, jei mes į mūsų tautos situaciją žiūrėtume, kaip į iš esmės beviltišką ir lauktu- me tik kokio atsitiktinio išsibėgėjimo ar stebuklingos situacijos pasikeitimo. Tada mes galėtume sakyti, kad mes daugiau nieku nesirūpiname, kaip išsilaikymu. Išlikimas gyviems tada galėtų būti vadovaujantis mūsų politikos principas. Bet tuo pa-

čiu jis būtų mūsų pasmerkimas mažavertiskumui. Išsilaikymo principo vadovavimas mūsų veiklai mums ateities nežada. Išsilaikymo politikos mums nega-

Turėdami prieš akis įgimtą lietuvių tautos drovumą santykiuose su kitais, kuris arba visiškai kito išsivada, arba visiškai jam pasiduoda, turime būti atsargūs, kad nekartotume praeities klaidų. Vietoj to mes turime stengtis sudaryti lietuvių tautoje tokią atmosferą, apie kurią būtų sakoma, kad šioje tautoje klesti tiek tautinis, tiek tarptautinis santykiavimas; kad naudinga yra turėti pažinčių lietuvių tarpe, nes čia viešpatauja gyvas pokalbis įvairiais kultūriniais ir politiniais klausimais.

Tarpusavio lietuvių santykiavimo klausimu dera mums pavydžių ieškoti senojoje, prieškunigaikštiniėje Lietuvoje. Aukaimio bendruomenė, kuri telkė savin visus apylinkės gyventojus ir sudarė jiems galimybę laisvai spręsti savo visuomeninius klausimus, tegul būna pavyzdys ir mūsų susiorganizavimams. Šventumu dvelkiantis šios pilies vardas — Aukaimis, t. y. aukos kaimas, tegul šia kilnia aureole apsupta ir mūsų santykiavimas. Šia prasme dar kartą teisingai pasirodo mūsų tautos himno žodžiai: iš praeities tavo sūnūs te stipręs semia.

WESTERN AUTO SERVICE

PAGRINDINIS IR SMULKUS
AUTOMOBILIŲ PATAISYMA
4318 S. Western, Chicago 9, Ill.
sav. ST. ŠČERBA LA 8-1790

MOVING

J. NAUJOKAITIS
Ilgy metų patyrimas
Apdraustas perkraustymas
WA 5-9209 Chicago, Ill.

10%, 20%, 30% pigiau mokėsite
už apdraudę nuo ugnies ir auto-
mobilio pas
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95 Street,
Chicago 42, Illinois
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus.
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer
Chicago 32, Ill. Tel. YA 7-5980

A. Kurauskas

Tapyba

ANTROSIOS PUSĖS PRADŽIA

(Atkelta iš 1 psl.)

mas kiekviena rinkinio posme. Tačiau vis dėlto, kiek anks- tesnės trys knygos buvo kone to paties turinio ir forminio sukirpimo, apie tokį tolydumą, lyginant su pastarąja, dabar jau negalima šnekėti.

Susikonkretinant ir susirealistinant

Nekalbant jau apie dominuo- jantį religinę šios knygos tematiką, dėmesio verta ir auto- riaus pastanga vengti ankstesnio romantinio ir sentimenta- laus žodžio, sąvokose labiau su- sikonkretinant, tiesiog susire- alistinant.

Trupučiuką pasėdėsiu susidėjęs
rankas ant pilvo,
trupčiuką pasižiūrėsiu, kaip žai-
dia vynas taurelėj
ir nė nepajusi,
kaip užgnius mane senatvė ir uba-
gystė. (16 psl.)

Toks tiesioginis ir nuo kaligra- fiškų puošmenų apvalytas pasi- sakymas eilėraščiams daug kur priduoja grynakraujės poezijos jėgos net visai kasdieninio gy- venimo kontūrus.

Religinė poezija — tai ne migdanti lopsinė

Stabtelėjant gi prie visą pas- tarąją Slaito poeziją gaubian- čios religinės temos, galėtume ne vienu jos pavyzdžiu atsakyti mūsų vis dar pasitaikančiai nuomonei, norinčiai tvirtinti, kad šių dienų moderniajai poe-

zijai religinė mintis daugeliu atžvilgių darosi neparanki, tai, girdi, lyg būtų dainavimas mig- dančios lopsinės, kai gyvenime vyksta tiesiog žmogaus dvasią sprogdinanti įtampa. Šitokia kalba, manytume, yra tų, kurie yra susidarę kreivą religinės poezijos supratimą, kuriems at- rodo, jog religinėje meditacio- je jokios įtampos ir negali bū- ti. Itikinti, kad taip nėra, užten- ka tik perversti šios Slaito kny- gos puslapius, jog matytum, kiek reikia žmogui pergyventi savo egzistencinio netikrumo ir sielą supurtančios kančios, kol prieinama prie to, kada jau pa- sakoma:

O,
kaip aš daug pasaulių esu praei-
dęs pro savo širdį.
Šiandien,
rugsejo mėnesio dvidešimt septin-
tą dieną,
aš sudėjau visą savo gyvenimo
viltį
į mūsų Viešpaties dievišką meilę
ir atleidimą
ir aš esu įsitikinęs,
kad nebūsiu sugėdintas.
Taip man sako širdis. (41 psl.)

Pagaliau šią ketvirtąją Vla- do Slaito knygą sutinkant, be abejoj, būtų smalsu paspėlioti,

LEO'S SINCLAIR SERVICE
LEONAS FRANKUS, Sav.
Stabdžiai, Sankabos, Transmisijos
Tune-ups ir Motorų Remontas
5759 So. Western Avenue
Kampus 58th Street
Telefonas PROspect 8-9533

DRAUGAS, šeštadienis, 1964 m. birželio mėn. 27 d.

5

kokios raidos galime tikėtis se- kančiose poeto knygose? Žinant ligšiolinį poeto kelią, linkusį kiek ilgiau stabtelėti prie visa savo būtimi kartą atrasto ir pasisavinto, reikėtų manyti, kad ir religinės temos problemati- ka Vlado Slaito bus dar plečia- ma ir gilinama. Šitai akivaiz- džiai liudija ir Kultūriname Drauge šiandien spausdinami naujausieji Slaito eilėraščiai, nesuskubę patekti į čia prista- tomą knygą, kuri, reikia tikė- tis, yra tik antrosios pusės ke- lio brandi pradžia.

"PULETINO" BOURBON

Zemėsieji kongreso rūmai su- teikė amerikiečių pilietybę bourbon degtinei: kongresmanai nuspen- dė, kad atitinkamos vyriausybės agentūros turi saugoti, jog užsie- nio kraštai nesiųstų į JAV degti- nės "bourbon" vardu, nes tai tik- ras amerikinis vardas, einas iš Bourbon apskr. yra Kentucky valsty- bėje.

MOVING

Apdraustas perkraustymas
įvairių atstumų

A. VILIMAS

3415 S. Lituanica Ave.
Tel. FRontier 6-1882

Pirkite JAV Apsaugos
Bonus!

FRANK'S T. V. & RADIO, Inc.

3240 S. HALSTED ST. Tel.: CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS,
RADIO, STEREO APARATŲ, PARDAVIMAS IR TAISYMAS
ORO VESINTUVAI — AIR CONDITIONING

4 1/2 %

5 %

current dividend on investment bonus
1 1/2 % DIVIDENDU MOKAM PAGAL VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS.
Jei 1 metų investavimo bonus mokame 4 1/2 % dividendų kas pusmetį ir
dar išmokame po 1/4 % už kiekvienus metus, 4 metams praėjus.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 ARCHER AVENUE, CHICAGO 32, ILLINOIS
Valandos: Pirmad., antr., penktad. ir šeštad. 9 v. r. — 4:30 p. p.
Trečiad. uždaryta: ketvirtad. 9 v. r. — 8 v. v.

CIRCUIT T.V. & RADIO (LIETUVIAI)

Sav. DAN LIUTIKAS
TAISYMAS yra mūsų SPECIALYBĖ. VISŲ GAMTOS •
GREITAS patarnavimas • GARANTIJA • KREDITAS
2412 WEST 71ST ST. CHICAGO 29, ILL. TEL.: 471-2446

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

TURI DVI KRAUTUVES CHICAGOJE:

BRIDGEPORTE, 3207 S. Halsted St., Victory 2-4226
Vedėjas E. RUDAITIS

FURNITURE CENTER, INC.

MARQUETTE PK., 6211 S. Western, PROsp. 8-5875
Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmad. ir ketvirt., nuo 9 iki 9:30. kitom dienom nuo 9 iki 6 v.v.
Penktadieniais vakare iki 9:30 val. vakaro. Sekmadieniais atdara
nuo 12 iki 5 valandos.

Du kiemai automobiliams pastatyti
veltui. Į vieną galima įvažiuoti iš
Western Ave., o kitas užpakaly namo.

Marquette Parke -- Amerikos Lietuvių Sostinėje

6245 SO. WESTERN AVE., CHICAGO 36, ILLINOIS

GRovehill 6-7575

Chicago Savings & Loan Association žymesniųjų krašto finan- sinių įstaigų tarpe yra viena stipriausioji, saugiai ir pavyzdin- gai tvarkanti savo įstaigos reikalus. Mes nesiveržiame tapti pačia didžiausia įstaiga, bet dedame pastangas visuomet teikti geriausius patarnavimus mūsų taupymo ir skolinimo nariams, ir siekiame visada būti stiprūs finansiškai. Chicago Savings

bendrovė per visus 40 savo gyvavimo metų visuomet yra iš- mokėjusi savo taupytojams pilną taupomą sumą ir mokėjusi ne mažesnius, kaip 3% dividendus.

Šios bendrovės vadovybė ir šiandien tęsia tą pačią atsar- gią, bet protingą administravimo politiką, kuri apsaugo Jūsų santaupas ir neša gerus dividendus.

Chicago Savings AND LOAN ASSOCIATION

Duodame paskolas namams pirkti, statyti naujus namus arba perfi- nansuoti jūsų seną paskolą naujai susidariusioms jūsų sąlygoms. Atsi- minkite, kad Chicago Savings labai lengva pasiekti telefonu ir pasiteirauti apie mūsų sąlygas. Dar geriau atvykti asmeniškai ir gauti nemokamą pa- tarimą iš geriausio šios srities specialisto.

Svarbu pasirinkti vietą pinigams taupyti, bet dar svarbiau pasirink- ti vietą, iš kurios gali finansuoti arba gauti paskolas savo namams ar apartamentui. Kviečiame bet kada užėiti, būsite nuoširdžiai sutiktas!

HANDY HOURS

Monday 12:00 P.M.-8:00 P.M.
Tuesday 9:00 A.M.-4:00 P.M.
Wednesday .. Closed All Day
Thursday 9:00 A.M.-8:00 P.M.
Friday 9:00 A.M.-8:00 P.M.
Saturday 9:00 A.M.-12:30 P.M.

4 1/2 %
Current Dividend
on Investment
Accounts

- Vacation Club
- College Bonus Savings
- Home Mortgage Loans
- Home Improvement Loans
- Christmas Club
- Insured Family Savings
- Notary Public Service
- All types of Insurance
- Free community rooms for your organization meetings
- Cash checks and pay all family bills with our special money order checks. No service charge to members
- U. S. Postal Stamp Machine Service
- Sell and redeem U. S. Bonds
- Two large free parking lots
- Drive-In Window
- Save-by-Mail Kits
- Travelers' Checks
- Safe Deposit Boxes

FILMŲ ĮVAIRUMAI

STASE SEMENIENE

Filmas be galo

Jei būtų duodama metinė premija filmui su blogiausiu pabaiga, "The Pink Panther" būtų vienas rimčiausių kandidatų. Šiaipgi šioji modernioji komedija turi beveik viską, kas turėtų garantuoti didelį pasisekimą.

Filmas pastatytas Hollywoodo kompanijos Europoje, surežisuotas gausus Blake Edwards, sukviešti tarptautiniai garsiausi talentai, plačiame ekrane skleidžiasi didingiausi spalvoti kalnų ir pašliūžininkų atostogviečių vaizdai aplink Cortina d'Ampezzo, moterys dėvi madingiausius rūbus, sukurtus Yves St. Laurent ir visa tai padidina Henry Mancini muzikos garsų, šlindien magiškausio vardo filminių kompozitorių tarpe.

Aktorių sastatas puikiai išbalansuotas ne tik savo sugebėjimais, bet ir išvaizda. Amžiumi subrendęs britų David Niven, jaunuoliškai nekantrus amerikietis Robert Wagner, klasiškai žavi Capucine iš Prancūzijos ir rytiškai paslaptingo grožio Claudia Cardinale iš Italijos patraukia tiek vyrišką, tiek moterišką publiką.

O viso to centre sukasi Peter Sellers, vienas juokingiausių tipų filmų pasaulyje. Kiekvienas jo piršto kilstelėjimas, kiekvienas krustelėjimas išaukšia juoko bangą. Ir tai ne pigaus juoko. Šios rūšies humoras galėtų atsibosti, jei būtų blogai perduotas. Tačiau Sellers kiekvieną menkinę taip apšifuoja, kad vietoje virsti burleskiniu, jis prisiderina prie visumos ir glaudžiai laikosi charakterio, uždedamas viskam aukštos klasės antspaudą.

Peter Sellers vaizduoja Prancūzijos policijos inspektorių Jacques Clouseau, kuris jau 20 metų stengiasi pagauti tarptautinį turtuolių brangenčių vagį. Jis įtaria, kad vagis ruošiasi pavogti Rausvąją panterą — neįkainojamą deimantą, pri-

klausantį rytiečių princėsei Daliai. Publika žino, bet jis nežino, kad jo žmona Simone yra vagies partnerė ir draugė.

Roma, Paryžius, Los Angeles, Italijos Alpės ir kit. sužavės savo magišku grožiu net ir tuos, kurie nėra per daug linkę keliuoti.

Filme debiutuoja Fran Jeffries, sensacingai egzotiška dainininkė ir šokėja, kuri čia atlieka tik vieną numerį, bet labai efektingai.

Tituluoto vagies Sir Charles (David Niven) ir nepaliečiamos Indijos princesės Dalos (Claudia Cardinale) scena, kur bandoma princesę suvilioti, yra gerokai pertempta ir peržengusi gero skonio ribas.

Kaip jau minėjome, pats galas yra tikras fiasko. Inspektorių taip "sutvarkomas", kad jis patenka kalėjimą, kaip vagis, o vagių trejukė pasuka Pietų Amerikon naujoms avantiūroms. Gal tai turėtų būti netikėta pabaiga — staigmena. Alfred Hitchcock mėgsta visad nenumatyta, publikai neatspėjama galą. Tačiau čia toli gražu ligi to. Pas jį visad teisingumas laimi. Čia gi atomazga žiūrovą nustebina, nes tai nelogiška, kvaila ir jau visiškai nejuokingai užbaigta. Tik suaugusiems.

Moters problema — nenori turtų

Daugelis, kurie lanko kino teatrų, ieško pasilinksminimo arba bent prasiblaivymo. Siekiantieji to, su kaupu jo ras, bežiūrėdami filmą "What a Way to Go!"

Šioje komedijoje, kuriai 20th Century - Fox nepagailėjo išleisti keletą milijonų dolerių, sukaupta didelė dozė linksmosios medžiagos ir dar daugiau žvaigždžių, kad patenkintų ir alkaniausią, ieškančių lengvo turinio pramoginių filmų. Gal tik prieš pabaigą malonumas gerokai sumažės.

Shirley MacLaine, atrodo, lyg kameros persekiojama — nepranyksta nuo ekrano beveik per visą filmą. Žiūrovas dėl to nepurkštąs, nes yra vienas malonumas stebėti šią talentingą gražuolę spindėte spindint, verkiant ar šokant. Taip ji pergyvena savo penkias vedības ir penkias vyrų laidotuves, kol palieka bejėgę ir atsiranda psichiatro kabinete spręsti savųjų problemų.

Jaunoji, nelaimingoji našlė Louisa paveldėjo gerokai per 200 milijonų dolerių iš savo

SOPHIE BARCUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS

Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10 iki 11 val. ryto. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. Vakaraus pirmadienį 7 val. vak.

VISOS PROGRAMOS IS WOPA

1490 kil. AM ir 1027 mg. FM

Tel. HEEmlock 4-2413

7159 So. Maplewood Ave.

Chicago 29, Ill.

Vytautas Ignas

Zvejai

penkių vyrų. Tai kokia gi jos problema? Labai paprasta. Ji nekenčia pinigų. Ji trokšta ramybės ir neturto, kurio ji siekia su visais savo vyrais. Tačiau, lyg laumių apkerėti, visiškai atsitiktinai, vyrui praturtėdavo ir dar greičiau susilaukdavo netikėtos mirties. Našlė stengiasi įduoti daugiau kaip 211

milijonų dolerių čekį mokesčių inspekcijai (internal revenue service). Savaime aišku, toks savanoriškas davėjas laikomas nepilnapročiu. Tokiu būdu ji ir patenka pas psichiatrą, pasakodama savo neįtikėtinus pergyvenimus.

MacLaine vyrus vaidina gar-

sių vardų žvaigždės: Dick Van Dyke, Paul Newman, Robert Mitchum, Gene Kelly ir Dean Martin.

Seštoji žvaigždė — Bob Cummings — yra psichiatras.

Kiekvienas vedybinių epizodas turi geroką dalį satyros. Kai kurie jų atvirai pasiūpo iš pačios filmų industrijos. Jie įdomūs ir juokingi, kol nepasikartoja.

Moterims patiks tylioji užkulisinė "žvaigždė" Edith Head, sukūrusi madinguosius rūbus. Kartais jie stebėtinai fantastiški, labai žavūs, tai vėl moderniai kvailoki.

Moraliniu atžvilgiu iš dalies yra peiktinų vietų kiekvienai publikos kategorijai.

Pataikavimas tai nėra didžiųjų sielų žymė; tai mažųjų priemonė įsibrauti į tų asmenų sferą, kurių linkui jie gravituoją.

— H. Balzac

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Manufacturers

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams, skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Virginia 7-7258-59

FOTOGRAFAS ŽAVIOMS NUOTAKOMS

home of MODERN photography

Paul STUDIO

Portrait by Marika

PORTRAITS • CANDIDS

3213 S. MORGAN ST. YArds 7-5858

Lietuviška valgykla. Gražiausias lietuviškas restoranas, kuriame gaminami lietuviški valgiai.

Atdara nuo 6:00 valandos ryto iki 8:00 valandos vakaro.

"PALANGA" RESTAURANT

6918 So. Western Ave. — GR 6-9758

JADVYGA ir JUOZAS BARTKUS, Savininkai

SUTAUPYSITE MŪSŲ SUKAKTUVINIAM IŠPARDAVIME

Pirskit nebrangiai ir gausit sukaktuvinę dovaną

Stein Textile bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilninių, šilko, nylo, taffeta, aksomo, angliskų medžiagų paltams ir kostiumams siuntimui artimiesiems į Lietuvą ir tolimajį Sibirą už žemas kainas! Gavom spec. medžiagų paltams kaip vyrų, taip ir moterų: veliūro, činčilos, "needlepoint" ir kitų.

STEIN TEXTILE CO.

616 West Roosevelt Road, Chicago 7, Ill.
TELEFONAS — HARRISON 7-8737

Atdara kasdien įskaitant ir sekmadienį nuo 9:15 r. iki 5:30 vak.
Pirmadieniais uždaryta.

Nemokama vieta mašinoms už kampo į šiaurę

LIETUVISKOS SPAUSTUVES MAZOJOJE LIETUVOJE

Kai vysk. M. Valančius pradėjo Tilžėje spausdinti savo knygas, tai naudojosi vokiečių spaustuviomis. Lietuviai tada spausdintų dar neturėjo ten.

Pirmąją lietuvišką spaustuvę Ragainėje įkūrė 1880 m. M. Serinys, J. Mikšas ir K. Kibelka, bet ji neilgai išsilaikė. Joje buvo išspausdinta ir "Aušra" 1883 m. Toje pat Ragainėje 1888 m. M. Jankus įsteigė spaustuvę, kuri

1893 m. buvo perkelta į Bitėnus, o 1909 m. į Klaipėdą. 1912 m. iš Jankaus atpirko tą spaustuvę Lithuania bendrovė. Spaustuvė veikė iki 1939 m., kai Klaipėda buvo aneksuota. Tilžėje 1896 m. E. Jagomastas įsteigė spaustuvę Lithuania. 1919-24 m. joje nemaža leidinių buvo spausdinama ir iš nepriklausomos Lietuvos. 1940 m. vokiečiai nusiaukė tą spaustuvę.

NAUJAUSIOS MADOS PLAUKŲ ŠUKUOSENA, išpildoma prityrusių šukuotojų.

Artistic Beauty Salon

2711 W. 71st St., tel. HE 6-1098

Sav. VL. ANDRIJAUSKAS

Čia pat galėsite pirkti aukštos rūšies kosmetikos priemones.

Val. — nuo 9:30 v. r. iki 6:30 v. vak.
Treč. ir penkt. nuo 9:30 v. r. iki 9 v. v.

ST. ANNE'S GIFT SHOP

• ROZANČIAI • KNYGOS • PAVEIKSLAI
• PRAGOS KODIKELIO JĖZAUS STATULOS
IR RŪBELIAI

Reikmenys ligoninui priimant sakramentus namuose

2557 WEST 63RD ST., CHICAGO,
ILLINOIS 60629, TEL. 471-0163

VANDER WAGEN

ANGLYS

SINCLAIR ALYVA

3605 West 63rd St.

POrtsmouth 7-8020

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS.

Stabdžių idėjimas ir sutvarkymas.

(COMPLETE BRAKE SERVICE)

KAROSERIJOS TAISYMAS, LYGINIMAS IR DAŽYMAS
(BODY & FENDER WORK)

Taip pat tepimas, dalių keitimas ir kiti smulkūs mechaniški pataisymai.

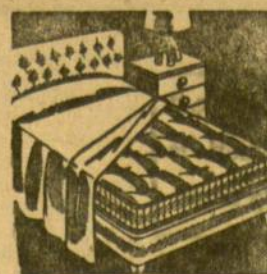
Nauja dirbtuvė su moderniausiais įrengimais.
Naudokitės mūsų žemomis kainomis, garantuotu ir sąžiningu darbu.

ČESAS AUTO REBUILDERS

2423 West 59th Street

Chicago 29, Illinois

GRovehill 6-7777

Mūsų erdviose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų modernių baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

ROOSEVELT FURNITURE CO.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS

2310 W. Roosevelt Road

Tel. SEeley 3-4711

Atdara pirmadienį, ir ketvirtį, 9—9 val., antr., treč., ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 po pietų

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus ar šiaip ką apdrausti, reikalauskite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimel ištikus neturėsite jokių nemalonių.

GENERALINIAI AGENTAI ŠIŲ kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE CO.
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE CO.
WESTERN CASUALTY & SURETY CO.

Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY and McKAY, Inc.

222 W. Adams St.

Room 800

Telefonas CEntral 6-5206

Perskaityt Draugą, duokite kitiems pasiskaityti.

STANDARD FEDERAL

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4192 ARCHER AVE. — CHICAGO, ILLINOIS 60632

Telef.: Virginia 7-1141

TURTAS — \$87,000,000

REZERVAI — \$8,500,000

Už taupmenas mokame 4 1/4 % dividendą kas 3 mėnesiai

PASKOLOS NAMAMS ĮSIGYTI AR TAISYTI

VALANDOS: Pirmadieniais 9 iki 8 v. v.
Antradienį 9 iki 4 v. v. Trečiadienį — nedirbama.
Ketvirtadienį 9 iki 8 v. v. Penktadienį 9 iki 4 v. v. Šeštadienį 9 iki 12 v.

JUSTIN MACKIEWICH, Jr.,
Prezidentas

Scenos darbuotojų sąjungos duoklė ateinančiam teatro sezonui Chicagoje

Būsimasis rudens ir žiemos sezonas Chicagoje žada būti gana kūrybingas ir gyvas užsimontais mūsų teatrų sceniniams pastatymams. Čia gražių užmojų turi jau eilę metų veikianti Scenos darbuotojų sąjunga. Iš sąjungos pirmininkės S. Adomaitienės sužinota, kad tuoj po vasaros poilsio, kurį nors rugsėjo ar spalio mėn. penktadienį, bus pakartotas "Popiečio diagnozės" pastatymas. Kaip žinome, ši Anatolijaus Kairio komedijos premjera buvo sąjungos aktorių pastatyta praėjusioje sezono. Režisavo Stasys Pilka. Publikos komedija buvo labai palankiai sutikta.

Vienas iš šiems Donelaičio metams charakteringų sąjungos planų yra Donelaičio "Metų" inscenizavimas. Režisuoja A. Dikinis. Tai yra labai prasmingas ir kone pionieriškas užmojis. Spektakliai užplanuoti spalio mėn. 17 ir 1 d. Jaunimo centre. Pasirūšta savo atiduoti ir lietuviškajai pasakai. Tad ir pasirinkta viena iš būdingiausių ir gražiausių mūsų pasakų "Eglė, žalčių karalienė". Ši Kazio Jurašūno scenai perkurtą pasaką bus Jaunimo centro scenoje parodyta kitų metų pradžioje, sausio mėn. 30 ir 31 d. Ją režisuos Z. Kevalaitis - Visockienė.

Pavasariop rengiamasi pastatyti Scenos darbuotojų sąjungos konkursą laimėjusi Anatolijaus Kairio nauja komedija "Visiškai ūkis". Premjeros progą bus įteikta ir konkurso laimėtojų skirtoji sąjungos premija. Premijotąją komediją režisuos K. Oželis. Tai bus šios rūšies veikalo K. Oželio režisūrinis debiutas, jau iš anksto

smalsiai dominantis teatro lankytojus. Ir sezono pabaigai užsibrėžta pateikti labai moderniai ir aktualiai sukurta Algirdo Landsbergio komedija "Meilės mokykla". Šią komediją reikalingą didelio sceninio patyrimo ir neeilinio literatūrinio skonio, režisuos Stasys Pilka.

• Prano Gailliaus meno paroda Paryžiuje. Didžiausioji mūsų menininkų veikla, pasižyminti parodų gausumu, be abejo, reiskiasi Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Tačiau ir Australijoje ir Europoje lietuviai dailininkai yra pasiekę taipgi gražių laimėjimų ir dėmesio verto pripažinimo. Europoje mūsų menininkai dažniausiai viešumon su savo darbais išeina pačiame Paryžiuje. Kaip anksčiau esame skelbę, ten šį pavasarį individualią parodą buvo suruošęs Vyt. Kasiulis ir grupinėje amerikiečių parodoje buvo savo darbus išstutis Kęstutis Zapkus. Dabar vėl birželio mėnesyje Paryžiaus "Galerie Dumas" patalpose vyksta Prano Gailliaus darbų paroda. Kaip žinome, Prano Gailliaus tapyba ir grafika praėjusioje sezono matėme ir mūsų kūrėjų Ciurlonio galerijoje, menininkų lankantis JAV. Pats dailininkas jau keliolika metų gyvena Paryžiuje.

DAINA ELECTRONICS
Cassette Recorders
TY - RADICAI - DUOST REKORDERIAI
STEREO FONOGRAFAI - PLOKŠTELAI
ANTENOS - BATERIJOS - LEMPŲTĖS
EL. VIRT. PRIETAISAI - LAIKRODŽIAI
Viskam žemėsios kainos ir garantija
3321 S. Halsted St. - CLIFFSIDE 4-5665

SIUNTINIUS I LIETUVĄ, TAIP PAT IR MAISTĄ SIUNČIA
Licenzijuota lietuvių įmonė registruota U.S. Depart. of Justice
COSMOS PARCELS EXPRESS Corp.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
3212 S. Halsted, Chicago 8, Ill.
Tel. CA 6-1864
2439 W. 69 St. ir 2608 W. 69 St., Chicago 20, Ill.
Tel. WA 5-2737
DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pagamaujamų prekių PAPIGINTOMIS KAINOMIS.
Akordeonai, siurvas automobiliai, motociklai, pianinai iš Europos ir Sov. Sąjungos sandėliu.
Vedėjai: Edv. ir Vyt. Zukauskai

TAISOME
RADIJUS & TELEVIJAS
Taisinai ir pigiai
J & T RADIO-TV
4832 W. 14th St. Cicero, Ill.
Tel. 863-4666

VALYMAS
KILIMAI, APMUSTI BALDAI valomi. Kambariai plaunami ir dažomi.
J. RUDIS
Tel. CLIFFSIDE 4-1050

DAŽYMAS IR DEKORAVIMAS
Vidaus ir lauko darbai.
ALGIMANTAS DIKINIS
Tel. 735-7338.
3613 W. 66th Pl., Chicago, Ill.

MOVING
R. SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli. Miesto leidimai ir pilna sudrąda.
2047 W. 67 Pl. WA 5-8063

TELEVIJAS
paprastas ir spalvotas nebrangiai taisau. Už patarnavimą vietoje \$2 už dirbtuvės darbą \$10 ir dalyv. Pritalkau 26-tą stotį.

J. MIGLINAS
2549 W. 69th St. II, PR 6-1063

Pastabos ir nuomonės

Prof. J. Brazaitis apie Donelaičio lyriškumą

Iš laiško kun. Stasiui Ylai

Mielas Kunige Stasy,

Negaliu nepareikšti susidomėjimo Paties straipsniu apie Donelaičio charakterį. Priėjimas įdomus, originalus, nes kiekvieną savo darbą rašai pergalvojęs ir išgyvenęs. Manęs betgi neįtikina vienas Tavo teigimas — paneigimas Donelaičiui lyrinės prigimties, kad jam tiek pasaulietinė, tiek religinė lyrika esanti svetima. Vienas argumentas tokiame teigime — kad D. nemėgęs liaudies dainų. Nemėgęs "dėl skirtingos jo paties jausenos. Liaudies dainos daugiau lyriškos, o Donelaitis šio polinkio nerodo". Man rodos, kad dainų "nemėgimo" priežastis kita — bendras racionalizmo amžiaus niekinimas liaudies kūrybai. Dėmesys į liaudies kūrybą ir palankumas jai atėjo tik su Hamannu... Antras argumentas — kad Metuose tos lyrikos nėra. Čia mano pergyvenimas, kurį man pažadina Metai, skiriasi. Lakštingalos pergyvenimas, ypač Metų paskutiniai puslapiai yra kupini subtilios lyrikos, gamtinės ir religinės lyrikos. Įdomu, kad H. Kačinskas, kai buvo atvykęs pas mane pasitarti dėl ištraukų plokštelei, su dideliu entuziazmu kartojė kaip tik tą D. reli-

ginę paskutinių puslapių lyriką. Buvau net nustebintas, kad jis pats ją pajuto ir giliai pergyveno.

Lyrikas lyrikui nelygus. Norint D. lyrinę prigimtį pusę suprasti, verta lyginti jį su kitais jo etnografinio vieneto ra-

šytojais ar poetais. Jis yra tokis pat suvalkielis kaip Basanavičius, Pietaris, Kudirka, Aišbė, Vaičiulaitis. Ir Basanavičius tik istorikas, bet Aušros Pratarmėje įspūdingiausios tos eilutės, kuriose prasimuša jo lyriškai pergyventos tiesos. Ir Pietario Algimantė gražiausios vietos, kur susiję su lyrinio pergyvenimu. D. tokis pat kaip anie — skirtumas tik epichos. Suvalkiečių charakterį šalia viso racionalizmo yra truputis lyrikos — arba elegijos arba ironijos... Bet apie tai man nereikia aiškinti, nes esi tatai išstudijavęs geriau už mane.

64. 6. 16.

MINNESOTOS UNIV. STEIGIA IMIGRANTŲ ARCHYVĄ

Lituanistikos instituto narys William R. Smalstieg, kuris yra Asso. Prof. tame universitete, išsiuntinėjo visiems mūsų Instituto nariams pranešimą apie Minnesotos universiteto organizuojamą Imigrantų archyvą. Ši informacija verta yra paskelbti spaudoje platesnei visuomenei.

Minimas archyvas nori surinkti spaudinius ir rankraštinius dokumentus apie paskutinių laikų, t. y. šio šimtmečio imigrantus į Jungtines Valstybes iš rytinės ir pietinės Europos. Pirmoj eilėj pageidaujami gauti tų kraštų kilmės imigrantų Amerikoje spausdintų senų laikraščių komplektai, visokie

pamfletų ir brošiūrų rinkiniai, kalendoriai, įvairių nebeveikiančių organizacijų, draugijų ir klubų protokolų knygos ir kiti dokumentai, parapijų sukurtiniai leidiniai, tautinių namų metraščiai ir biuleteniai, pagaliau asmeniškai dokumentai, ir laišškai, liečią atskiras šeimas ar tautinių mažumų veikėjus. Dažnai atsitinka, kad tokie rinkiniai ir bylos esti sunaikinami, kai senoji imigrantų karta išmiršta, niekas tokia medžiaga nesidomi ir nežino, kur ją dėti.

Todėl Minnesotos universitetas numato duoti vietas ir lėšų, pasamdyti bibliotekininkus ir daugelį kalbų mokančius tar-

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1964 m. birželio 25 d.

7

nautojus, kurie tokią medžiagą tvarkytų, kataloguotų ir padarytų prieinamą tyrinėjimams. Pvz. daug kas domisi ir rašo tezes apie lietuvių emigrantų istoriją ir veiklą Amerikoje. Universitetas įsigijo fotografavimo mašinas. Laikraščių komplektai, kurie greitai subyra, bus nufotografuoti. Taip pat už neaukštą kainą tyrinėtojai galės užsakyti fotografines tokių spaudinių ir dokumentų kopijas. Visi emigrantus liečiančią medžiagą prašome siųsti tokiu adresu: Immigrant Archives, Walter Library, University of Minnesota. Labai daug lietuvių emigrantus Amerikoje liečiančios medžiagos turi Pasaulio lietuvių archyvas ir Lietuvių muzikologijos archyvas Chicagoje. Gal kada tuos rinkinius Minnesotos universitetas panorės nusifotografuoti.

Petkus
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TRYNS MODERNIOS KOPLYCIOS
2533 West 71st St. Telef. GROVEHILL 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero, TOWNHALL 3-2108-09
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKAS & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYNS MODERNIOS KOPLYCIOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS
MAŠINOMI VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYNS MODERNIOS KOPLYCIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO
MR. NELSON
SAVININKO
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų
Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEDARCREST 3-5335
Vienas blokas nuo kapinių

GUZAUSKU BEVERLY HILLS GELINYGIA
Geriausios galės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų
2443 WEST 63rd STREET
Telef. PR 8-0833 PR 8-0834

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIRGINIA 7-6672

PETRAS BIELIONAS
4848 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. OOmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1133-1139

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

DISTRICT SAVINGS
Mes tikimės, kad Jūs ir Jūsų namišdai turės galimybę atvykti ir aplankyti mus mūsų Didžiojo Atidarymo šventės metu tarp birželio 15 d. iki liepos 14 d.

Visi taupytojai, atidarantieji naują \$200 taupymo sąskaitą arba pridėdantieji tiek pat prie jau turimos, gaus dovanų puikų 3 gabalų setą salotoms. Šis nepaprastai kokybės kristalinis setas yra The International Silver Company išdirbiny su nerūdijančio plieno valgytuvais, pagamintu pagal "Tradewinds" pavyzdį, atitinkantį stalo rinkinius, District taupymo bendrovės dovanotus 1962 m.

Jūs galite taip pat įsiregistruoti vienai iš didžiųjų dovanų gauti, kurių tarpe yra Zenith spalvotas televizijos aparatas. Čia nereiks atspėti jokių mįslių ar rasyti humoristinių eilėraščių. Traukimas įvyks liepos 16, vidurdienį. Visi svečiai, atvykę Didžiojo Atidarymo metu komerciniams reikalais arba tik šiaip, gaus dailią Coinmaster piniginę smulkiems. Tad jau dabar nusistatykite, kada atvykti ir aplankyti naują District Taupymo Bendrovę.

4.5%
ON INVESTMENT SAVINGS

DISTRICT SAVINGS
3430 S. Halsted St. • Chicago, Illinois 60608
Assets over \$26,000,000.00 • Albert J. Aukers, President
Office Hours: Mon., Tues., 9-4; Wed., closed; Thurs., 9-8; Fri., 9-6; Sat., 9-1.
PLENTY OF FREE PARKING IN OUR LOT AT 34th and HALSTED

Su ryžtu ir lietuviškumu Australijon!

PADANGĖSNA PAKYLANT

Krepšininkai vyksta Australijon! Idėja, prieš metus laiko atrodžiusi lyg nerimta svajonė, baigiama realizuoti! Praeityje, prisimename, daugelis idėjų savo likimą baigė gudrios ir atlaidžios šypsenos palydėtos ir užmarštin nuskendusios. Ir ši, kaip žinome, niekuomet nebuvo viešumoje nei svarstyta, nei diskutuota. O jeigu vienu metu dėl rinktinės sudėties ir buvo bejusi susėdęs dialogas, jis, tačiau, netrukus buvo užtroškintas. Buvo užtroškintas baimės realiai pažvelgti į save, aplinką ir einamą kelią. Ir nežiūrint to, kaip matome, štai, stovi vienuolikos žmonių ekipa pasirodusi išeiti į tarptautinį vieškelį. Su trispalvės ženklais.

Nesiveža ši ekipa su savim jokios politinės doktrinos, neturi ji jokio partinio bilieto, nei Jungtinių Tautų palaiminimo. Vežasi ji, tačiau, už viską didesnę dalyką — meilę Australijos lietuviui sportininkui ir norą sustiprinti dviasis Australijos Alpių ir Mėlynųjų kalnų šešėliuose vargstančiam tremtiniui.

Likimas kartais šypsosi, kartais liūdi... Šį kartą jis panorė, kad Amerikos lietuvių krepšinio rinktinė vyktų Australijon 1964 metais, kurie yra pavadinti mūsų literatūros klasiko, lietuviško hegometro kūrėjo Kristijono Donelaičio vardu. Bet taipgi tai yra metai, kurių eigoje pradėdame išgirsti, kad ateityje reikės lietuviškus susirinkimus ir suvažiavimus pravesti ir lietuvių ir anglų kalbomis... Tas pats likimas, tur būt ironizuodamas, panorė, kad jau šioje rinktinėje daugumą dalyvių sudarytų ne savame krašte gimę. Retas šios išvykos dalyvis yra rymojes ir turėjęs progos susimąstyti Trijų Kryžių kalne, retas turėjo laimės pavaiškėti knygnešų įmintomis pėdomis pašėpuose ir retas turėjo progos išgirsti pasaką apie padavimų milžino Džiugo sukastą kalną...

O vis dėlto, krepšinio rinktinė vyksta, tarsi Pulgio Andriusio "Rojaus Vartų" pasakorius Baliokas, pasekti vaikams pasakų. Pasakų, apie kurias nei žodžio jokiam liuanistikos vadovė-

Edmundas Šilingas

Pranas Čekauskas

lyje neparašyta, bet be kurių modernių laikų lietuviukas jokio liuanistinio vadovėlio pilnai nei nesupras. Nevyksta ji sklepyti lietuviškoje dvasioje kosmopolitizmo, bet vyksta ji papildyti, sustiprinti ir praplėsti visus vadovėlius ir įžiebtį pasididžiavimą jauniausio lietuviško atžalyno dvasioje.

Tikime, kad šis žygis yra pašauktas ir paruoštas įžiebtį šviesą svetimos padangės nemirštančiam Tėviškės ilgesiui. Ir nors jis ir atrodytų juodame pesimizme paskendusiam tarsi mėginimas ir noras apšviesti kalną žvakės šviesa, bet vis dėlto mėginimas su šviesa. Sėkmės krepšininkams ir jų vadovams.

P. Mickevičius

ATSIŠVEIKINSITE IR PAREMSITE

Mūsų iškilioji krepšinio rinktinė žais atsisveikinimo rungtynes. Tai bus vienintelis vieneto pasirodymas prieš Australijos išvyką.

Atsisveikinimo rungtynės bus rytoj, birželio mėn. 28 d., sekmadienį, 2 val. po pietų. Vieta — Brother Rice H.S. salė, 99-j ir S. Crawford (Pulaski) g-vės.

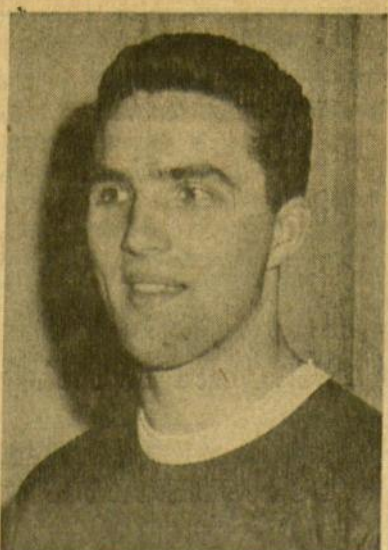
Savo atsilankymu lietuviškoji visuomenė ne tik pagerbs mūsų rinktinę, bet taip pat ir parems ją medžiagai. Be to, bus vienintelė proga pamatyti mūsų rinktinę sporto aikštėje. Rinktinės priešininkas — Chicago garsioji Capitol Federal Blue Chips ekipa (Metropolitan AAU — lygos meisteris).

Priežaismyje susitinka S. Amerikos lietuvių jaunųjų meisteris Chicago "Aras" prieš Ciceo amerikiečių jaunųjų rinktinę.

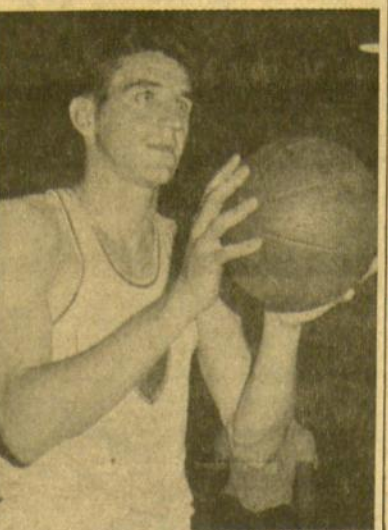
Keilonės Australijon išlaidoms padengti dar reikalinga auks. Norint sava auka krepšininkus paremti prašome ją pasiųsti Organizacinio Komiteto išdėtininkui Vincui Grėbliūnui, 6941 S. Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629, telefonas — HE 4-2375.

Pasirūpinti krepšininkų nutraukus darė S. Dapkus, P. Petrutis ir V. Plodžinskas. V. Adamkavičiaus ir V. Grybauskos nutraukos P. Petručio.

"Motery gyvenimas" jam priklausanti šio šeštadienio puslapis yra užleistas mūsų krepšininkams. Moterų puslapis šioje vietoje bus liepos mėn. 11 d.

Algis Motiejūnas

Andrius Adzima

Lietuvių krepšinio rinktinės išvykos į Australiją organizacinis komitetas su talkininkais. Iš kairės į dešinę: dr. P. Kisielius, K. Drunga, V. Adamkavičius, Tėv. J. Borevičius, S.J., V. Grybauskas, Br. Nainys. Antroje eilėje iš kairės: V. Grėbliūnas, C. Modestavičius, St. Ingaunis, J. Soliūnas, P. Petrutis. Z. Degučio nuotrauka

MŪSŲ RINKTINĖS VYRAI

Mūsų sporto istorijoje turėjome daug rinktinų. Nepriklausomo gyvenimo metais rinktiniai sportininkai reprezentavo mūsų žemę įvairiose tarptautinėse varžybose. Kraštui laisvės netekus, komandiniai atstovavimai retesni. Tam dažnesniam prasižvelgimui į "tarptautinius vandenius" klydo nedėkingos veiklos sąlygos. Tačiau įvairių pasiryžusių dėka mes, ir išsišklaidę po pasaulį, dar pajėgiame sudaryti nepaprastai iškilus lygio vienetus, kurie ryžtasi parodyti pasauliui, kad lietuvis sportininkas vis dar tebėra gyvas ir veiklus.

Siandien ir vėl nauja mūsų rinktinė. Prieš mus išnyra nepaprasto pajėgumo S. Amerikos lietuvių krepšinio vienetas, vykstantis tolimon Australijon mūsų reprezentuoti.

Rinktinę sudaro ne vien tik krepšininkai. Jai priklauso visi: aktyvūs sportininkai ir jų vadovai. Rinktinės pajėgumas — gerai visų jos dalyvių atliktas darbas.

Nėra abejonės, jog vienas pajėgiausių šios rinktinės narių yra Australijos išvykos organizacinio komiteto pirmininkas Valdas Adamkavičius. Nuo jo atliktų darbų ir sugebėjimų priklauso ir mūsų rinktinės pasirodymas. Tik istorija sugebės įvertinti jo darbus, tačiau jau dabar tos istorijos kūrime galime padaryti pastabą: Adamkavičius buvo duona ir druska šios išvykos organizavime, Adamkavičiaus pasirodymas rinktinės ribose buvo vienas geriausių.

Susipažinkime su kitais mūsų rinktinės pagrindiniais dalyviais.

Vytautas Grybauskas — komandos vadovas. Gimęs 1922 m. balandžio mėn. 3 d., krepšinių pradėjo žaisti Telšių gimnazijoje. Toliau jo žaidimu stebisi Vilniaus universitetas, Telšiai, tremtinių stovyklos Vokietijoje, Prancūzija ir S. Amerika. Tai mūsų nenuvargstas sporto entuziastas. Jį nuolatos randame dar ir dabar aktyviai bežaidžiantį lauko bei stalo tenisą.

Grybauskas yra dabartinis S. Amerikos lietuvių krepšinio komiteto pirmininkas. Po jo sėkmingo vadovavimo Pietų Ameriką lankiusiai rinktinėi 1959 m., jam patikėta ir šios rinktinės vadovavimas.

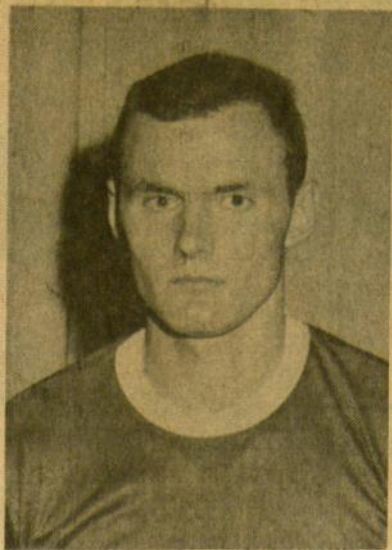
Andrius Adzima, gimęs 1936 m. vasario mėn. 2 d., yra 6'7" aukščio, sveria 217 svarų. Du metus lankęs St. Michael's kolegiją ir per paskutiniuosius 6 m. atstovaujantis mūsų krepš-

nio meistrų Waterburio "Gintarą". Žaidžia centru arba puoliku.

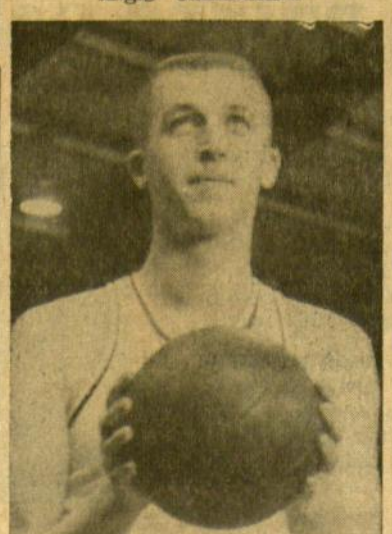
Jo nuomone, išvyka į Australiją įrodys, kad darbas, bet ne kalbos, nugalė viską.

Valteris Bazėnas, gimęs 1946 m. rugpjūčio 2 d., yra jauniausias rinktinės dalyvis. Šiuo metu jis yra Naugatuck gimnazijos, Connecticut valstijoje, komandos kapitonas. Jis yra 6'1" ūgio, sveria 176 svarus, nuo 1962 m. priklauso Waterburio "Gintarui".

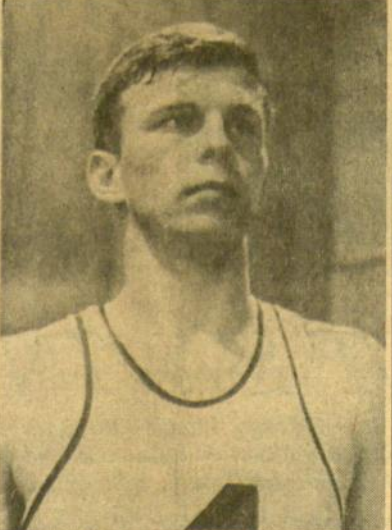
Valteris mano, kad Australijos išvyka sustiprins lietuvių vieningumą ir sportinę veiklą.

Algis Jankauskas

Edmundas Slomčinskas

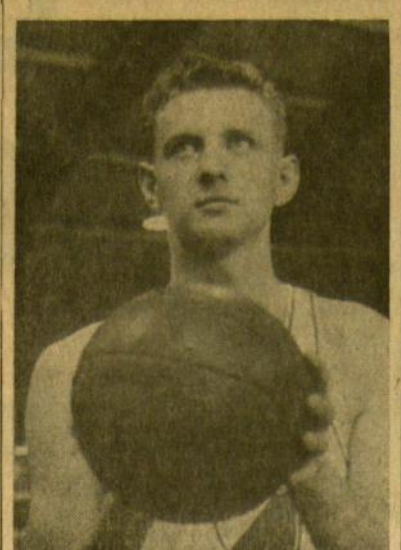
Larry Jesevičius

Pranas Čekauskas, gimęs 1940 m. rugpjūčio mėn. 12 d., yra 6'1½" ūgio, sveria 195 svarus. Jis yra baigęs Detroito universitetą ir priklauso Detroito "Kovui".

Pranas mūsų sportinėje veikloje išnoro neseniai, tačiau jau spėjo įrodyti, jog jis yra vienas geriausių mūsų krepšininkų.

Jis yra pareiškęs, kad mūsų rinktinės išvyka bus gera proga išpopuliarinti sportinę veiklą ir tautiškumą lietuviuose.

Algis Jankauskas, gimęs 1941 m. kovo mėn. 2 d., yra 6'2" ūgio, sveria 180 svarus. Šiuo

Edvardas Modestavičius

metu Algis lanko "City College of Los Angeles" ir priklauso Toronto "Aušrai".

Algis neabejoja, kad išvyka Australijon padės išbūti iškiliam sportiškumui Australijoje.

Larry Jesevičius, gimęs 1943 m. gegužės mėn. 20 d., yra 6'8" ūgio ir sveria 225 svarus.

Jesevičius priklauso Chicago akademikų "Lithuanian" ir šiuo metu lanko garsųjį Notre Dame universitetą.

Jis mano, kad mūsų rinktinės išvyka Australijon sustiprins lietuvių mūsųose ir per sportinę veiklą lietuviškumą sustiprės ne tik S. Amerikoje, bet ir Australijoje.

Edvardas Modestavičius, gimęs 1943 m. rugsėjo mėn. 9 d., yra 6'4" aukščio ir sveria 180 svarus. Jis krepšinių pradėjo žaisti Clevelando East gimnazijoje ir nuo 1954 m. priklauso Clevelando Žaibui. Šiuo metu gyvena Chicagoje ir lanko De Paul-un-tą.

Edvardas pareiškė, kad jis visa darys, jog jo elgesys aiškėja ir už aiškės ribų pateisintų jį sudėtas viltis, nes jis žino, kad kiekvienas rinktinės dalyvis yra mūsų reprezentantas ir iš vieno rinktinės nario pasirodymo dažnai bus daromos išvados apie visus lietuvius.

LINKĖJIMAI IR PADĖKA

Lietuvių krepšinio rinktinės išvykos Australijon išvakarėse su pagrįstu pasididžiavimu galime tvirtinti, jog JAV ir Kanados lietuvių parodė gilaus sąmoningumo ir pareigos jausmą supratimą. Ne pavienės, bet jungtinės pastangos S. Amerikos ir Australijos sporto vadovybės planus paverė realybe. Mūsų krepšinio reprezentantai išvyksta lietuvių gausinimo, Lietuvos vardo garsinimo ir olimpinės idėjos sklaidimo misijon. Mūsų visų mintys ir geriausi linkėjimai lieka su išvykstančiais. Neklupsime pasakę, kad lietuvių rinktinė veža brolius ir seserims Australijoje giliausius visų Amerikos ir Kanados lietuvių sveikinimus.

S. Amerikos Fizinio auklėjimo ir sporto komitetas bei išvykos organizacinis komitetas

reikia didelę padėką lietuvių visuomenei, organizacijoms, išvykos rėmimo komitetams, spaudai, radijo vadovams, visiems prisidėjusiems prie šios istorinės lietuvių sporto gyvenimo krepšinio išvykos įgyvendinimo. Mes žinome, kad visiems dirbusiems ir aukojusiems niekad nepajėgsime atsilyginti. Tačiau esame tikri, kad lietuviško jaunimo ryžtas likti lietuviams, bendrauti su lietuviams ir dirbti lietuvių yra ir bus skatinantis aktyvus aukotis už lietuvių.

I. P. Nasvytis,
S. Amer. Fizinio auklėjimo ir sporto komiteto pirmininkas
Vladas V. Adamkavičius,
Organizacinio komiteto pirmininkas
Chicago, 1964. VI. 28.

Valdas Adamkavičius

Vytautas Grybauskas

Algis Motiejūnas, gimęs 1942 m. sausio mėn. 21 d., yra 6'1" ūgio ir sveria 175 svarus. Dabar Algis lanko Collingwood gimnaziją Clevelande ir priklauso "Žaibui".

Jis pareiškė, kad ši išvyka į Australiją įrodys, jog pasaulyje išblaškyti lietuvių tebėra vieningi ir sąmoningi savos tautos vaikai.

Vilius Sedlickas, gimęs 1941 m. gegužės mėn. 25 d., yra 6'5" ūgio ir sveria 205 svarus. Vilius dabar lanko "Albany Law School" ir priklauso Toronto "Aušrai".

Šalia krepšinio jis taip pat buvo Canisius kolegijos golfo komandos kapitonas ir basebalo vieneto narys.

Vilius mano, kad Australijos išvyka išvystys gaudesnę bendravimą tarp Australijos ir S. Amerikos.

Edvardas Slomčinskas, gimęs 1943 m. vasario mėn. 13 d., yra 6'11" aukščio ir sveria 240 svarų. Šiuo metu Edv. priklauso Waterburio "Gintarui". Jis šiame yra baigęs Connecticut universitetą ir toliau žada dirbti draudimo srityje.

Edvardas pareiškė, kad mūsų rinktinės išvyka atitinka šių metų nusiteikimui, nes ruošinop įvyks olimpiniai žaidimai Japonijoje.

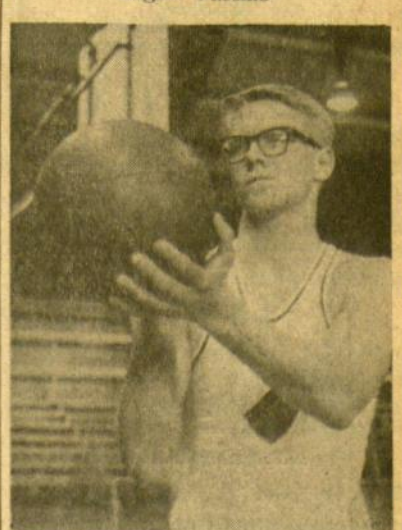
Algis Varnas, gimęs 1940 m. gegužės mėn. 14 d., yra 6'2" ūgio ir sveria 185 svarus. Algis šįmet baigė "Murray State kolegiją" ir priklauso Chicago

Vilius Sedlickas

Algis Varnas

Valteris Bazėnas